

Nasilje u adolescentskim vezama

Francetić, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Health Studies / Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:646563>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Health Studies - FHSRI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
SESTRINSTVO

Sara Francetić
NASILJE U ADOLESCENTSKIM VEZAMA
Završni rad

Rijeka, 2023.

UNIVERSITY OF RIJEKA
FACULTY OF HEALTH STUDIES
UNDERGRADUATE PROFESSIONAL STUDY OF NURSING

Sara Francetić
VIOLENCE IN ADOLESCENT RELATIONSHIPS
Final thesis

Rijeka, 2023.

Mentor rada: prof. rehab. Radoslav Kosić

Završni rad obranjen je dana _____ na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, pred povjerenstvom u sastavu:

1. Radoslav Kosić, prof. rehab.
2. Marija Bukvić, prof. rehab., mag. med. techn.
3. Mirjana Manojlović, prof. rehab., mag. med. techn

Izvešće o provedenoj provjeri izvornosti studentskog rada

Opći podatci o studentu:

Sastavnica	FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA RIJEKA
Studij	PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVO
Vrsta studentskog rada	ZAVRŠNI RAD
Ime i prezime studenta	SARA FRANCETIĆ
JMBAG	0351010739

Podatci o radu studenta:

Naslov rada	NASILJE U ADOLESCENTSKIM VEZAMA
Ime i prezime mentora	Radoslav Kosić, prof.rehab.
Datum predaje rada	25.lipnja 2023. god.
Identifikacijski br. podneska	2122889009
Datum provjere rada	26.lipnja 2023. god.
Ime datoteke	SARA_FRANCETI_-_Zavr_ni_rad.d...
Veličina datoteke	78.85K
Broj znakova	35862
Broj riječi	6399
Broj stranica	32

Podudarnost studentskog rada:

Podudarnost (%)	14%
Internet Source	13%
Student Papers	1%

Izjava mentora o izvornosti studentskog rada

Mišljenje mentora	
Datum izdavanja mišljenja	26.lipnja 2023. god.
Rad zadovoljava uvjete izvornosti	☒ Da
Rad ne zadovoljava uvjete izvornosti	☐
Obrazloženje mentora (po potrebi dodati zasebno)	Nakon provjere podudarnosti o izvornosti studentskog rada u Turnitin programu dobiven je rezultat od 14%. Može se zaključiti da je završni rad izvorni rad studentice.

Datum

26. lipnja 2023. god.

Potpis mentora

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Definicija nasilja.....	2
1.2. Nasilje u adolescentskim vezama	2
1.3. Teorije objašnjavanja nasilja.....	4
1.4. Rizični čimbenici za razvoj nasilja u adolescentskim vezama	5
2. CILJEVI I HIPOTEZE.....	7
3. ISPITANICI (MATERIJALI) I METODE	8
3.1. <i>Ispitanici</i>	8
3.2. <i>Postupak i instrumentarij</i>	8
3.3. <i>Statistička obrada podataka</i>	9
3.4. <i>Etički aspekti istraživanja</i>	9
4. REZULTATI.....	10
4.1. Psihičko nasilje	11
4.2. Fizičko nasilje.....	21
4.3. Seksualno nasilje	25
4.4. Analiza prikupljenih podataka	27
5. RASPRAVA	29
6. ZAKLJUČAK	31
LITERATURA	32
PRIVITCI.....	35

SAŽETAK

Adolescencija je burno razdoblje za svaku mladu osobu u kojoj dolazi do razvoja prvih ljubavnih odnosa, ako se pri tome nadoda iskustvo nasilja, samo po sebi može nositi brojne posljedice s kojima se ta mlada osoba suočava.

Ovaj istraživački rad na temu „Nasilje u adolescentskim vezama“ na početku definira nasilje, objašnjava različite oblike nasilja te govori o teorijama koje objašnjavaju nasilje. Cilj rada je ispitati učestalost doživljavanja nasilja u adolescentskim vezama obzirom na spol, a istraživanje se provodilo na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci. U istraživanju je sudjelovao 101 student prvih godina preddiplomskih stručnih studija u dobi od 18 do 20 godina, no u analizi su se koristili podatci od 78 ispitanika koji su ispunili uvjet sudjelovanja u istraživanju, a to je bivanje u ljubavnom odnosu u posljednjih 6 mjeseci. Za ovo istraživanje je korišten upitnik pod nazivom „Upitnik doživljenih nasilnih ponašanja u vezi“ koji je preuzet te za koji je dobivena dozvola za korištenje. Rezultati istraživanja govore kako je najčešći oblik doživljenog nasilja psihičko nasilje te kako nema razlike u doživljavanju nasilja obzirom na spol. Dobiveni podatci ovog istraživanja upućuju na potrebu osmišljavanja intervencija u svrhu prevencije nasilja u adolescentskim vezama.

Ključne riječi: adolescencija, nasilje, oblici nasilja

SUMMARY

Adolescence is a hectic period for every young person in which the first love relationships develop, and if the experience of violence is added to this, it can in itself carry numerous consequences that this young person faces.

This research paper on "Violence in adolescent relationships" at the beginning defines violence, explains different forms of violence, and talks about theories that explain violence. The aim of the work was to examine the frequency of experiencing violence in adolescent relationships regarding gender, and the research was conducted at the Faculty of Health Studies of the University of Rijeka. 101 students of the first year of undergraduate professional studies between the ages of 18 and 20 participated in the research, but the analysis used data from 78 respondents who met the condition of participation in the research, which is being in a romantic relationship in the last 6 months. For this research, a questionnaire called "Questionnaire of experienced violent behavior in a relationship" was used, which was downloaded and for which permission to use was obtained. The results of the research show that the most common form of violence experienced is psychological violence and that there is no difference in experiencing violence based on gender. The data obtained from this research point to the need to design interventions for the purpose of preventing violence in adolescent relationships.

Key words: adolescent, types of violence, violence

1. UVOD

Razdoblje adolescencije je iznimno kompleksan dio života, koji uključuje interakciju između temeljnih bioloških i kognitivnih razvojnih procesa i jedinstvenog okruženja u kojem živi adolescent. Uključenost u romantične veze je normativno iskustvo tijekom adolescencije, a najmanje 70% adolescenata imalo je najmanje jednu romantičnu vezu do 17. godine života te adolescenti navode da provode više vremena u interakciji s romantičnim partnerima nego s roditeljima ili prijateljima (1). Prve romantične veze su od vitalne važnosti u razvoju nasilnog ponašanja budući da ta iskustva postaju potvrda ili demantacija mitova koji postoje u društvu o ljubavnim vezama te nerijetko adolescenti ostaju u nasilnoj vezi s uvjerenjem da ljubav može nadvladati svaku prepreku, što ima ozbiljne posljedice za žrtve jer uključenost u vezu u kojoj je prisutno agresivno ponašanje može presudno promijeniti način na koji percipiraju nasilje i kakva je vrsta ponašanja agresivna (2).

Nasilje u mladenačkim vezama najčešće podrazumijeva tri oblika nasilja: psihičko, fizičko i seksualno. Psihičko nasilje uključuje vrijeđanje, kritiziranje, ponižavanje, verbalne prijetnje, nazivanje pogrđnim imenima, kontroliranje načina odijevanja, ponašanja ili kretanja te ljubomorne i posesivne ispade, dok fizičko nasilje podrazumijeva namjerno nanošenje boli ili fizičkih ozljeda, poput udaranja rukama, nogama ili raznim predmetima, pljuskanje, guranje, ugrize, nanošenje opekline, pokušaje ubojstva ili ubojstvo. Seksualno nasilje uključuje dobacivanje uvredljivih komentara seksualne forme, seksualne radnje s osobom pod utjecajem alkohola ili narkotika, nagovaranje ili ucjenjivanje s ciljem pristanka na seksualni odnos te svaku prisilu na stupanje u isti (3). Dosadašnje studije dokazuju da djevojke općenito puno češće doživljavaju nasilje u adolescentskim vezama od strane svojih romantičnih partnera (4) te je sistemska analiza iz 2017. godine (5) potvrdila da fizičko i seksualno nasilje češće doživljavaju djevojke, ali da psihičko nasilje češće doživljavaju mladići.

Cilj ovog istraživanja je ispitati učestalost svih oblika nasilja u romantičnim vezama adolescenata obzirom na spol, a samim time ovo istraživanje može doprinijeti znanosti kroz točnije definiranje globalnog problema nasilja u romantičnim odnosima adolescenata te pomoći u prevenciji istog.

1.1. Definicija nasilja

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) definira nasilje kao: „Namjerna uporaba fizičke sile ili moći, prijeteće ili stvarne, protiv sebe, druge osobe, ili protiv grupe, odnosno zajednice, koja rezultira ili ima veliku vjerojatnost da će rezultirati ozljedom, smrću, psihološkom štetom, poremećajem u razvoju ili uskraćivanjem.“ Ova definicija podrazumijeva namjeru, bez obzira na sam ishod, a isključuje nenamjerne događaje kao što su na primjer ozljede u cestovnom prometu. „Upotreba fizičke sile ili moći“ podrazumijeva zanemarivanje, zatim sve vrste nasilja (fizičko, seksualno i psihičko zlostavljanje), te samoubojstvo i druga djela samoozljeđivanja. Nasilje kao takvo, ne mora nužno dovesti do ozljede, invaliditeta ili smrti, već može rezultirati socijalnim, psihološkim i fizičkim problemima, a posljedice mogu nastupiti odmah ili mogu biti prikrivene i trajati godinama nakon početnog zlostavljanja. (7)

Sveprisutnije je nasilje nad djecom, otprilike svako četvrto dijete doživi zanemarivanje ili zlostavljanje tijekom svog života. 18% djece je zlostavljano fizički, 78% je zanemareno, a 9% seksualno zlostavljano. Stopa smrtnosti djece je 2,2/1000 djece godišnje, što je drugi vodeći uzrok smrtnosti djece mlađe od jedne godine. Doživljavanje nasilja u djetinjstvu ima za posljedicu loše fizičko, emocionalno i mentalno zdravlje. (8)

U metaanalizama studija širom svijeta, 11 do 22% djevojčica, te 4 do 19% dječaka doživjelo je seksualno zlostavljanje, 14 do 55% doživjelo je fizičko zlostavljanje, 12 do 22% doživjelo je fizičko zanemarivanje, a 13 do 25% doživjelo je emocionalno zanemarivanje. Izloženost nasilju u djetinjstvu povećava rizik od doživljavanja ili počinjenja nasilja kasnije u životu. Zlostavljanje djece i svjedočenje zlostavljanju partnera povećava rizik da u odrasloj dobi postanu počinitelj ili žrtva seksualnog nasilja. Međugeneracijski učinak nasilja u djetinjstvu objašnjava da će muškarci najčešće postati počinitelji, a žene žrtve. (9)

1.2. Nasilje u adolescentskim vezama

Nasilje u adolescentskim vezama, odnosno „teen dating violence“ jest psihičko/emocionalno, fizičko i seksualno nasilje koje ima za ishod uspostavljanje moći i održavanje kontrole nad drugom osobom u vezama mladih. Nasilje u vezama mladih često se definira kao „prijetnja ili stvarna upotreba tjelesnog, seksualnog ili verbalnog zlostavljanja od strane jednog člana nevjenačanog para prema drugome, u kontekstu ljubavne veze“. Mnogi

autori navode da odnos ne mora biti nužno stabilan ili definiran, već se može odnositi na jednokratni izlazak. (10)

Nasilje u vezama mladih se razlikuje po oblicima nasilja, odnosno uključuje psihičko, fizičko, seksualno i ekonomsko nasilje.

Psihičko, odnosno emocionalno nasilje se provodi s ciljem uspostave kontrole, izoliranja pojedinca te zastrašivanja, a rezultira slabljenjem samopoštovanja i integriteta partnera/partnerice, odnosno osoba gubi sposobnosti za samostalno djelovanje i odlučivanje. (11)

Psihičko nasilje dakle uključuje ponižavanje, vrijeđanje, kritiziranje, zastrašivanje prekidom veze ili poticanje osjećaja krivnje kod partnera, uključuje namjerno uzrujavanje partnera, verbalne i emocionalne prijetnje, izolaciju od prijatelja i obitelji, govorenje uvredljivih riječi i nazivanje različitim pogrđnim imenima te kontroliranje kretanja, odijevanja i ponašanja. Ovaj oblik nasilja rezultira niskim samopoštovanjem te kod žrtve izaziva osjećaj krivnje. Kao sinonim se često koristi i pojam emocionalno zlostavljanje, zbog boli koju žrtva doživljava kao rezultat doživljavanja ovog oblika nasilja. (10)

Fizičko nasilje podrazumijeva upotrebu fizičke sile koja rezultira invaliditetom, ozljedom ili smrću. Ostali oblici fizičkog nasilja uključuju prisilu, davanje opioida ili alkohola bez dopuštenja te uskraćivanje medicinske skrbi. Specifične ozljede na koje treba obratiti pozornost su: abdominalne modrice ili posjekotine, modrice okoločnog područja, opekline od cigareta, slomljene kosti, slomljeni zubi te rane u nekoliko faza zacjeljivanja. (12) Fizičko nasilje podrazumijeva postupke kao što su grubo guranje, udarci rukama, šamaranje, udaranje nogama i rukama, čupanje kose, ugrizi te bacanje predmeta na partnera/partnericu. (10)

Seksualno nasilje obuhvaća neugodna i nepoželjna ponašanja seksualne naravi koja mogu biti otvorena ili prikrivena. (13) Može koristiti fizičku prisilu za sudjelovanje u neželjenim seksualnim djelima. Seksualno nasilje uključuje neželjeni seksualni kontakt, neželjenu izloženost pornografiji, snimanju ili širenju seksualne fotografije ili videozapisa, prisilna oralna, analna ili vaginalna penetracija žrtve ili prisilna penetracija druge osobe. (12)

Ekonomsko nasilje se događa kada je žrtva prisiljena postati financijski ovisna nepravilnim korištenjem financijskih sredstva od strane svog partnera. Ovaj oblik nasilja podrazumijeva zabranu obrazovanju ili zapošljavanja kako bi se stekla dodatna financijska kontrola. (12)

1.3. Teorije objašnjavanja nasilja

Spominje se nekoliko najznačajnijih teorija koje izučavaju nasilje; instinktivističke teorije, teorija socijalnog učenja, teorije koje agresiju objašnjavaju reakcijom na određenu situaciju, biološka teorije i kognitivna teorije. (14)

Instinktivističke teorije objašnjavaju agresivno ponašanje kao rezultat instinkta koji je biološki pokretač. Ovu teoriju sačinjavaju tri struje:

1. Prva struja je psihoanalitička čiji je predstavnik Sigmund Freud te on smatra kako je ponašanje ljudi određeno dvama osnovnim instinktima, a to su instinkt života ili eros i instinkt smrti ili thanatos. Ta dva instinkta su u konstantnom sukobu, ako prevlada thanatos manifestira se autoagresija, a ako prevlada eros dolazi do usmjerenja agresivnosti prema drugim osobama. Freud je također smatrao kako se agresivna energija mora izbaciti kako nebi došlo do njenog nakupljanja što bi izazvalo bolest. (14)
2. Drugu struju čini Frommova teorija agresivnosti objašnjava agresiju kao svako ponašanje koje uzrokuje štetu drugoj osobi te je pritom podijelio agresivnost, odnosno agresivno ponašanje na benigno i maligno. Benignu agresivnost opisuje kao obrambenu reakciju izazvanu ugroženošću životnih interesa koja je urođena i nužna za opstanak te nema misao da nekog povrijedi, dok malignu objašnjava kao razarajuću težnju koja nastaje pod utjecajem društvenih situacija te je biološki štetna za napadača i žrtvu. (15, 16)
3. Etološka teorija agresivnosti je treća struja, a u njoj autor Lorenz smatra agresivnost urođenim potencijalom te ova teorija opisuje agresiju kao instinkt koji je potreban za preživljavanje pojedinca, no istovremeno može biti destruktivnog oblika. (14)

Teorija socijalnog učenja opisuje agresivnost uzrokovanu društvenim uvjetima, odnosno govori o tome kako se nasilno ponašanje uči oponašanjem drugih ljudi u periodu djetinjstva. Generacijski prijenos nasilja događa se zbog normalizacije agresivnog ponašanja u rješavanju sukoba, odnosno dijete postaje tolerantno na nasilje te naučeno primjenjuje u budućnosti, u svojim odnosima. (17) Njen glavni predstavnik Albert Bandura smatra da se agresivnost uči neposredno kada se agresivno ponašanje nagrađuje i posredno kada se agresivno ponašanje uči oponašanjem modela. (18)

Teorije koje agresiju objašnjavaju reakcijom na određenu situaciju se mogu podijeliti se dijele na: teoriju agresivnosti čiji predstavnici tvrde da frustracija povećava vjerojatnost

agresivnog ponašanja, odnosno percepcija ljudi da su spriječeni u ostvarenju cilja povećava vjerojatnost agresivnog reagiranja, kao i što agresija uzrokuje frustraciju (19, 22), smatraju kako te teoriju hipoteze čiji predstavnik tvrdi da agresivno ponašanje može biti naučeno ili uvjetovano podražajem iz okoline, a ne mora uvijek biti rezultat frustracije. (20)

Biološka teorija ističe kako je razlog agresivnog ponašanja određena biološko – fiziološkim strukturama, npr. nepripadanje školskoj zajednici pa prema tome uzrok agresivnog ponašanja djeteta može biti ljutit i loše raspoložen učitelj. Stoga se daje naglasak na stvaranje pozitivne djetetove okoline koja ima poželjnu pedagoško – psihološku klimu. (21)

U teoriji kognitivnog učenja se smatra da je najčešći emocionalni odgovor na prijetnju strah što najčešće rezultira bijegom. U sklopu ove teorije se spominje i pojam „relativne deprivacije“ koji se objašnjava na način da agresiju uzrokuje percepcija pojedinca da ima manje nego što zaslužuje, odnosno da ima manje od očekivanog ili manje od onog što imaju pojedinci slični njemu, a u stvarnosti nije tako. (14, 22)

1.4. Rizični čimbenici za razvoj nasilja u adolescentskim vezama

Odavno je poznato kako obiteljski odnosi u ranom razvoju djetetovog života imaju utjecaj na djetetovo ponašanje u budućnosti pa tako i na mogućnost razvoja nasilja u adolescentskim vezama. Povezanost roditeljske psihopatologije, odnosno problemi s alkoholom, antisocijalno i depresivno ponašanje, pridonosi razvoju i održavanju djetetovog poremećaja u ponašanju, točnije eksternalizirajućeg ponašanja, i to od ranog djetinjstva do rane adolescencije. (23) Eksternalizirajuće ponašanje se opisuje kao agresivno, delikventno i hiperaktivno ponašanje koje u ranijoj dobi upućuje na postojanje problema u društvenim odnosima kasnije. (24, 23) Roditeljska psihopatologija je dakle indirektno povezana s pojavnosti nasilja u adolescentskim vezama djeteta budući da se uz psihopatologiju veže i postojanje bračnih sukoba te smanjena majčinska briga. (23)

Dokazano je da je čimbenik rizika za doživljavanje nasilja u adolescentskim vezama doživljeno obiteljsko nasilje od strane roditelja prema djetetu u ranom djetinjstvu. (25)

Upotreba medija koji promoviraju nasilje također se može smatrati jednim od rizičnih čimbenika za razvoj nasilja u adolescentskim vezama. Istraživanje govori kako upotreba

medija koji promoviraju nasilje dovodi do povećanog pojavljivanja nasilja u vezama. Također su uočili kako učestala izloženost agresivnim medijima dovodi do povećanja nasilja u vezama samo kod mladih koji su također opsežno koristili više vrsta agresivnih medija. Ovaj podatak upućuje na važnost odabira medija koji je dostupan za mlade. (26)

2. CILJEVI I HIPOTEZE

Cilj istraživanja je ispitati i analizirati učestalost nasilja u adolescentskim vezama, obzirom na spol. Specifični ciljevi istraživanja su ispitati i analizirati učestalost psihičkog nasilja u adolescentski vezama obzirom na spol, ispitati i analizirati učestalost fizičkog nasilja u adolescentski vezama obzirom na spol te ispitati i analizirati učestalost seksualnog nasilja u adolescentski vezama obzirom na spol.

HIPOTEZE:

H1: Djevojke češće doživljavaju nasilje u adolescentskim vezama, u odnosu na mladiće.

H2: Djevojke češće doživljavaju seksualno nasilje u adolescentskim vezama, u odnosu na mladiće.

H3: Djevojke češće doživljavaju fizičko nasilje u adolescentskim vezama, u odnosu na mladiće.

H4: Mladići češće doživljavaju psihičko nasilje u adolescentskim vezama, u odnosu na djevojke.

3. ISPITANICI (MATERIJALI) I METODE

3.1. Ispitanici

U istraživanju je sudjelovao prigodan uzorak ispitanika (N=101), studenata prvih godina svih smjerova preddiplomskih stručnih studija na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci, u dobi od 18 do 20 godina. Ispitanici su svojevrijedno odlučili sudjelovati u istraživanju. U uzorku je bilo 16,8% (N=17) mladića i 83,2% (N=84) djevojaka, prosječne dobi 19,54 godina (sd = 0,62 godine). Većina ispitanika (N=78) prijavljuje da je unazad 6 mjeseci bilo (ili je još uvijek) u ljubavnoj vezi. Nešto više od polovice ispitanika koji su prijavili ljubavnu vezu (N = 45) preciziralo je trajanje veze u mjesecima te ono iznosi 27,36 mjeseca (sd = 19,45 mjeseci) ili nešto više od 2 godine. U analizi ankete korišteni su podaci samo za studente koji su u posljednjih 6 mjeseci bili u vezi 77,2% (N=78).

3.2. Postupak i instrumentarij

Istraživanje je provedeno u ožujku 2023. godine. Podaci potrebni za ostvarivanje istraživanja prikupili su se putem online anketnog upitnika objavljenog na platformi *Google Forms*, a koristio se „Upitnik doživljenih nasilnih ponašanja u vezi“ (6) za koji je pribavljena dozvola za korištenje. Anketni upitnik uključuje 6 pitanja o spolu, dobi, iskustvu romantične veze u posljednjih 6 mjeseci, dobi djevojke/mladića s kojim je ostvarena romantična veza i trajanju iste te 30 tvrdnji koje obuhvaćaju sva tri oblika nasilnog ponašanja: psihičko („Mladić/djevojka me vrijeđao/la ili psovao/la.“), fizičko („Mladić/djevojka mi je zavrnuo ruku ili me grubo povukao/la za kosu.“) i seksualno nasilje („Prijetio/la mi je kako bi me natjerao/la na seks.“). Od ukupno 30 tvrdnji, njih 19 odnosi se na psihičko nasilje, 7 tvrdnji odnosi se na fizičko nasilje te 4 tvrdnje na seksualno nasilje. Ispitanici su trebali označiti koliko su često u ciljanom vremenskom periodu (posljednjih 6 mjeseci) doživjeli od partnera ponašanje opisano u svakoj pojedinoj tvrdnji, koristeći skalu od 0 (niti jednom) do 5 (vrlo često/nekoliko puta tjedno). Ukupni rezultat može biti od 0 do 150, a veći rezultat upućuje na češće doživljeno nasilje u vezi (6).

Anketni upitnik se u obliku poveznice proslijedio u studentske grupe na društvenim mrežama, a očekivano vrijeme za ispunjavanje upitnika je 5 minuta. Sudjelovanje u anketnom upitniku je bilo u potpunosti anonimno te se ispitanike poticalo na potpunu iskrenost, a druga moguća ograničenja u provođenju istraživanja su nepotpuno ispunjeni anketni upitnici, koji su se isključili iz statističke obrade.

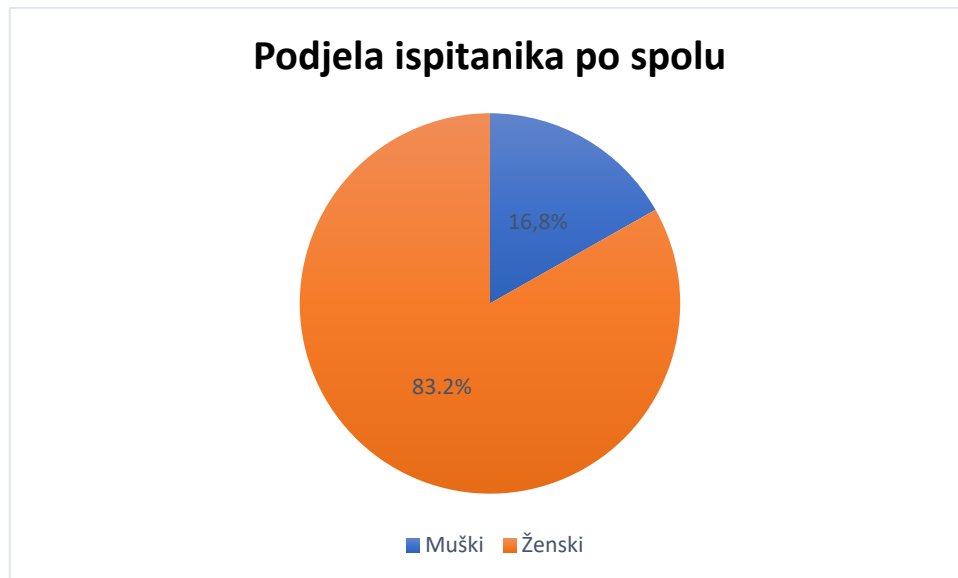
3.3. Statistička obrada podataka

Za statističku obradu dobivenih podataka koristio se program Statistica 14.0.0.15 (TIBCO Software Inc.), ručno računanje pomoću deskriptivne statistike i analitičke statističke obrade podataka te program Microsoft Office Excel. Spol ispitanika prikazan je nominalnom ljestvicom, a dob ispitanika, dob mladića/djevojke s kojim je ispitanik bio/la u romantičnoj vezi kao i dužina trajanja veze prikazane su intervalnom ljestvicom i opisane aritmetičkom sredinom i standardnom devijacijom. Također, svi navedeni podaci prikazani su deskriptivno u tablici. Ukupni rezultat anketnog upitnika opisan je aritmetičkom sredinom i standardnom devijacijom, a razlika u subskalama upitnika obzirom na spol testirala se t- testom na sljedeći način: H1 razlika u ukupnim rezultatima upitnika obzirom na spol ispitanika; H2 razlika u subskali seksualnog nasilja obzirom na spol ispitanika; H3 razlika u subskali fizičkog nasilja obzirom na spol ispitanika; H4 razlika u subskali psihičkog nasilja obzirom na spol ispitanika. Razina statističke značajnosti za sve statističke testove kojima se provodi usporedba u ovom istraživanju je $p < 0,05$.

3.4. Etički aspekti istraživanja

Na početku anketnog upitnika svim je ispitanicima bio priložen obrazac za informirani pristanak te su ispitanici dali svoj informirani pristanak za sudjelovanje u istraživanju klikom na gumb „Dalje“. Upitnik je u potpunosti bio anonimn te ispitivač nije imao pristup osobnim podacima ispitanika, a ispitanici su mogli u bilo kojem trenutku odustati od istraživanja. Prikupljeni podatci su se isključivo koristili za izradu završnog rada u kojem su objavljeni rezultati istraživanja, a ispitivač je privatno pohranio podatke u trajanju od najmanje jedne godine od objave rezultata.

4. REZULTATI

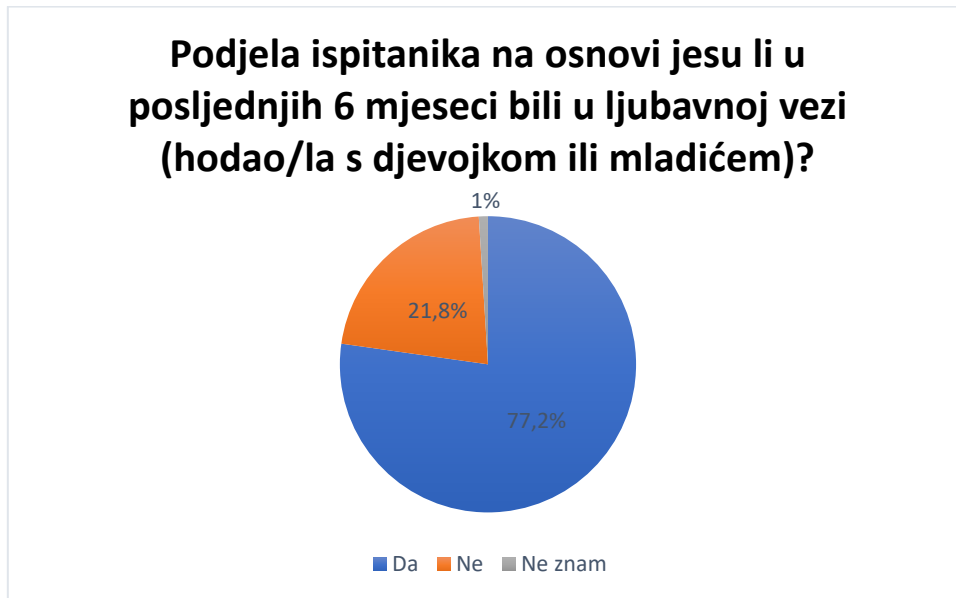
Slika 1 – Prikaz podjele ispitanika po spolu

Prikaz ispitanika po spolu prikazano je na Slici 1. Ukupan broj ispitanika koji je sudjelovao u istraživanju je 101, od kojih 84 (83,2%) čini ženski spol, a ostatak, odnosno 17 (16,8%) čini muški spol.

Slika 2 – Prikaz podjele ispitanika po dobi

Na Slici 2 je prikazana dob ispitanika čiji najviši postotak čine ispitanici u dobi od 20 godina, odnosno njih 62 (61,4%), ispitanici u dobi od 19 godina čine 31,7% (32 ispitanika) dok ispitanici u dobi od 18 godina čine 6,9%, odnosno 7 ispitanika.

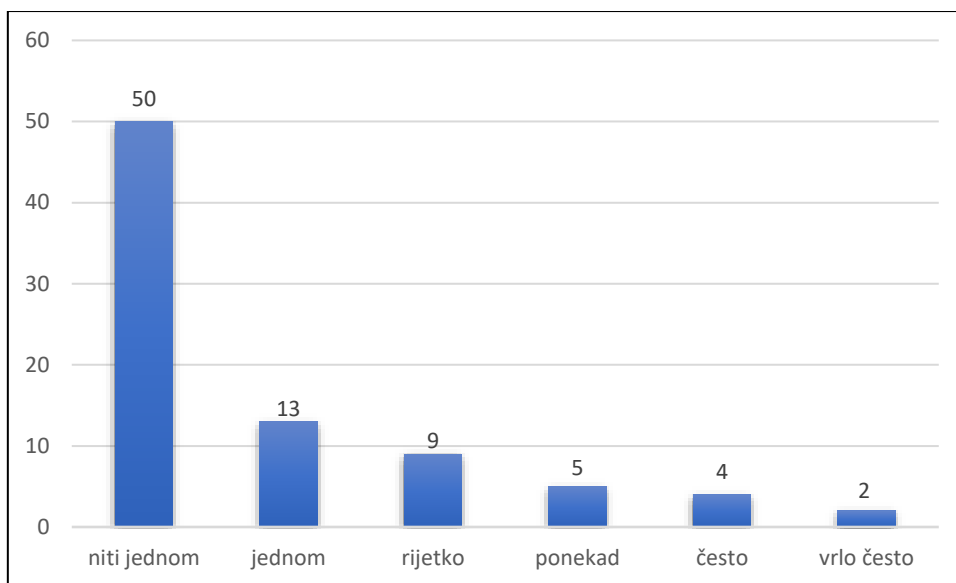
Slika 3 - Prikaz podjele ispitanika koji su bili u ljubavnoj vezi posljednjih 6 mjeseci

Na Slici 3 je prikazan udio ispitanika koji su u posljednjih 6 mjeseci bili u ljubavnoj vezi što je ujedno bio i kriterij za sudjelovanje u istraživanju. Većina ispitanika (78) što čini 77,2% ukupnog broja ispitanika je ispunilo ovaj kriterij. 21,8% odnosno 22 ispitanika nisu ispunili kriterij, a 1 ispitanik (1%) nije siguran je li ili nije bio u ljubavnoj vezi u posljednjih 6 mjeseci, što znači da 23 ispitanika nije moglo sudjelovati u daljnjem istraživanju.

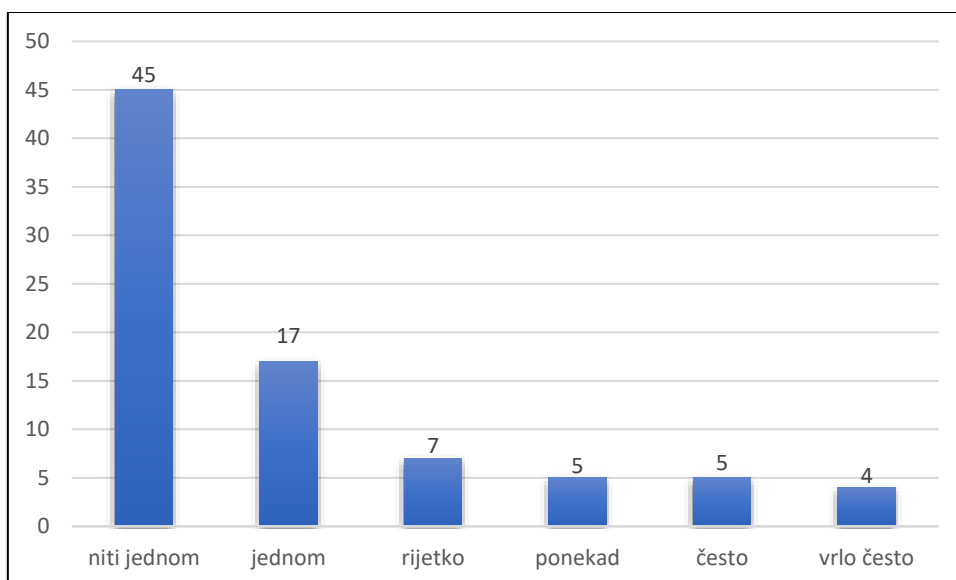
Većina ispitanika koji su bili ili su još uvijek u vezi naveli su i dob partnera. Mladići i djevojke se razlikuju u prosječnoj razlici između svoje i partnerove dobi ($t = 4,06$; $df = 67$; $p < 0,01$). Djevojke su u vezi s partnerima prosječno 2,71 godinu starijima od sebe ($sd = 2,34$) dok su mladići u ovim godinama najčešće u ljubavnim vezama sa svojim vršnjakinjama ($M = -0,27$ godina; $sd = 1,49$).

4.1. Psihičko nasilje

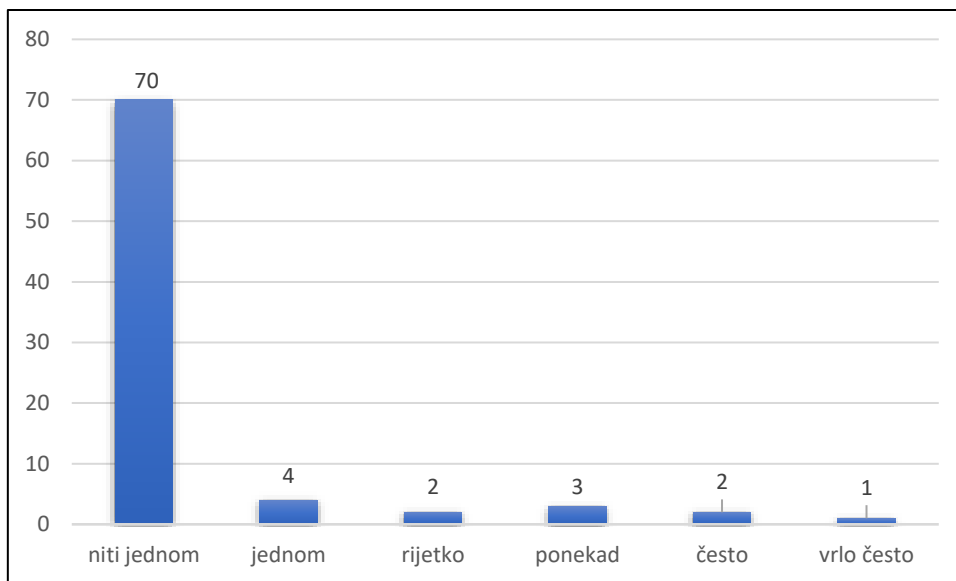
Odgovori ispitanika na tvrdnje koje opisuju doživljavanje psihičkog nasilja (Slika 4 – Slika 22).

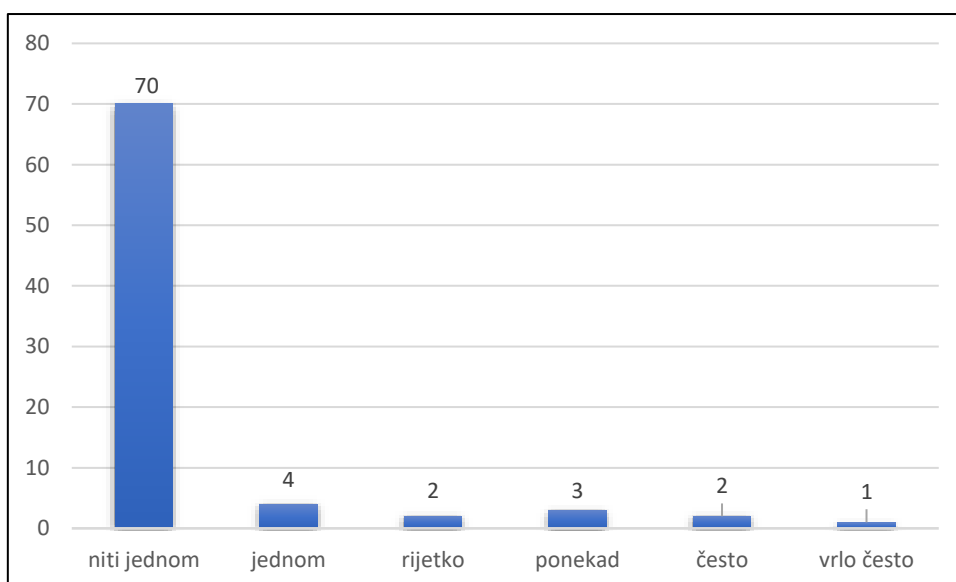
Slika 4 - Partner me je vrijeđao/la ili psovao/la

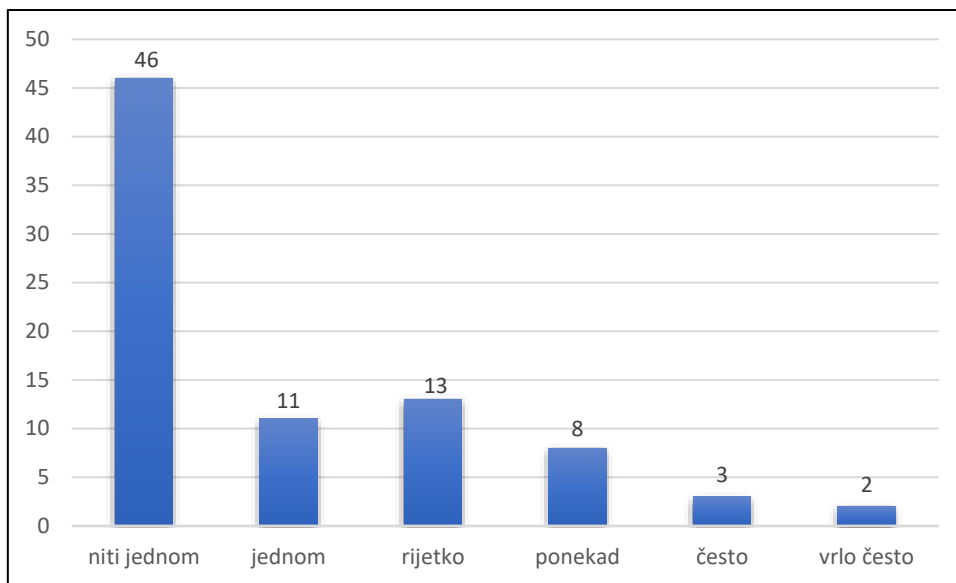
Slika 5 - Učinio/la je nešto kako bi mi prkosio/la

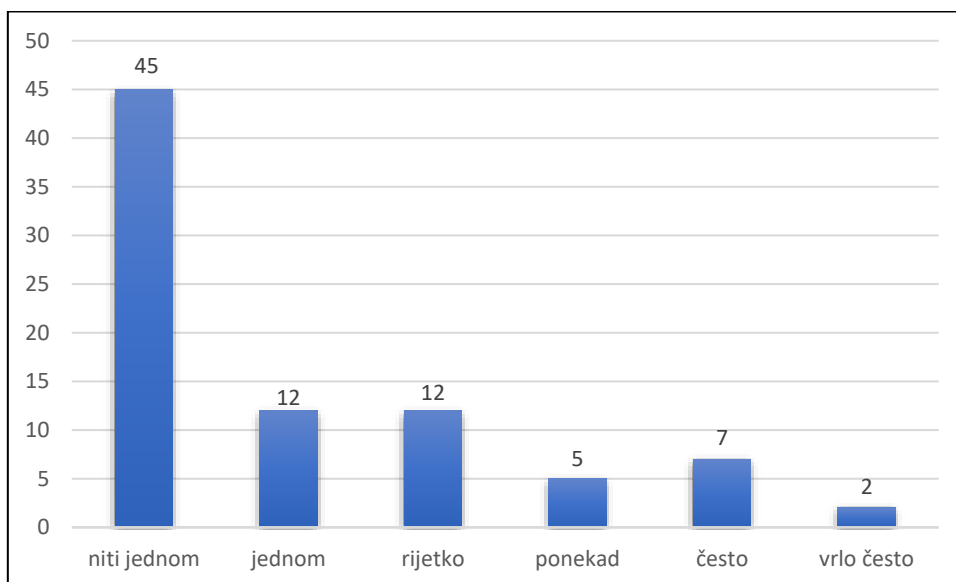
Slika 6 - Partner mi je rekao/la da sam debeo/la, ružan/na ili nešto drugo loše o mom izgledu

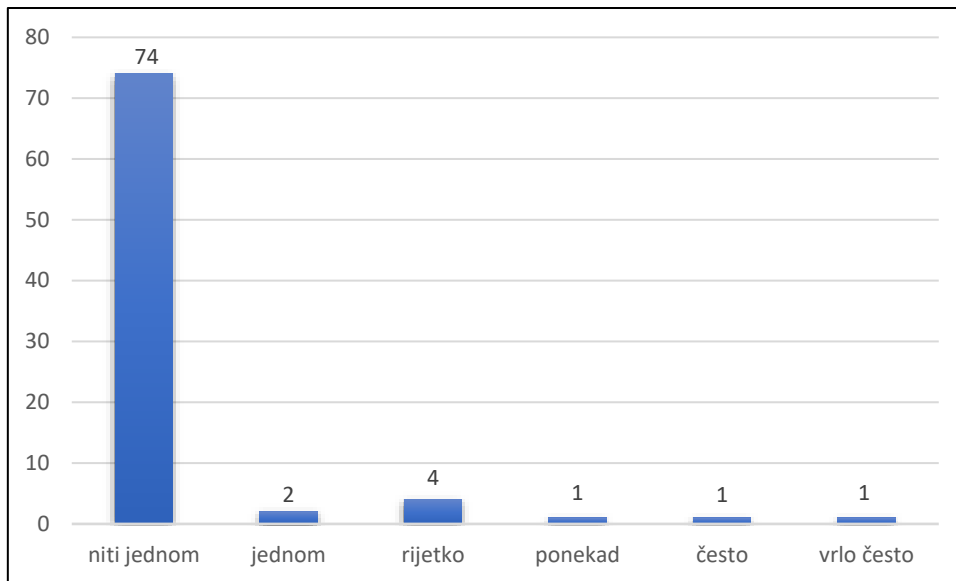
Slika 7 - Uništio/la je nešto što mi je pripadalo

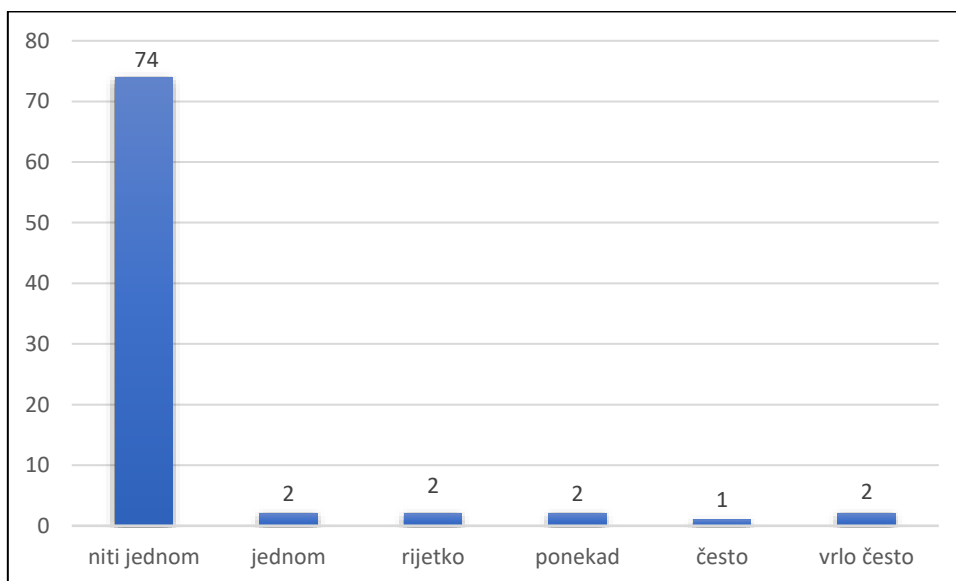
Slika 8 - Partner je vikao/la ili se derao/la na mene

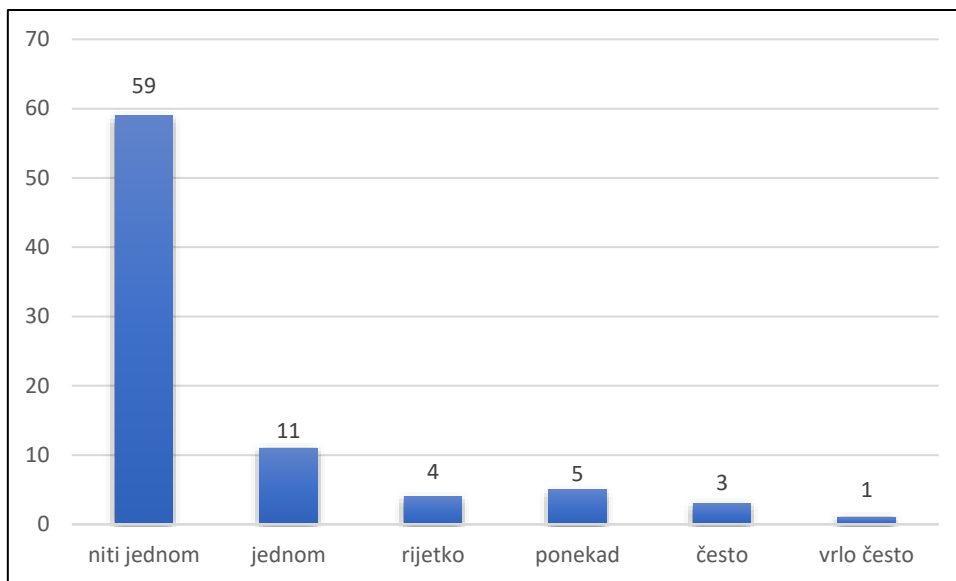
Slika 9 - Okrenuo/la se i odjurio/la usred svađe

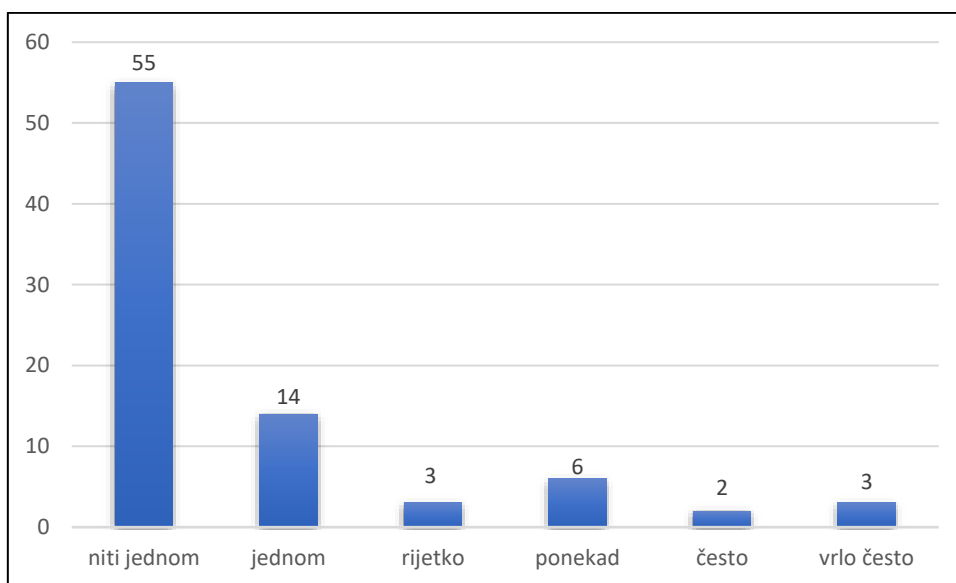
Slika 10 - Partner mi je rekao/la da sam loš/a u seksu

Slika 11 - Prijetio/la mi je da će me udariti ili gađati nečim

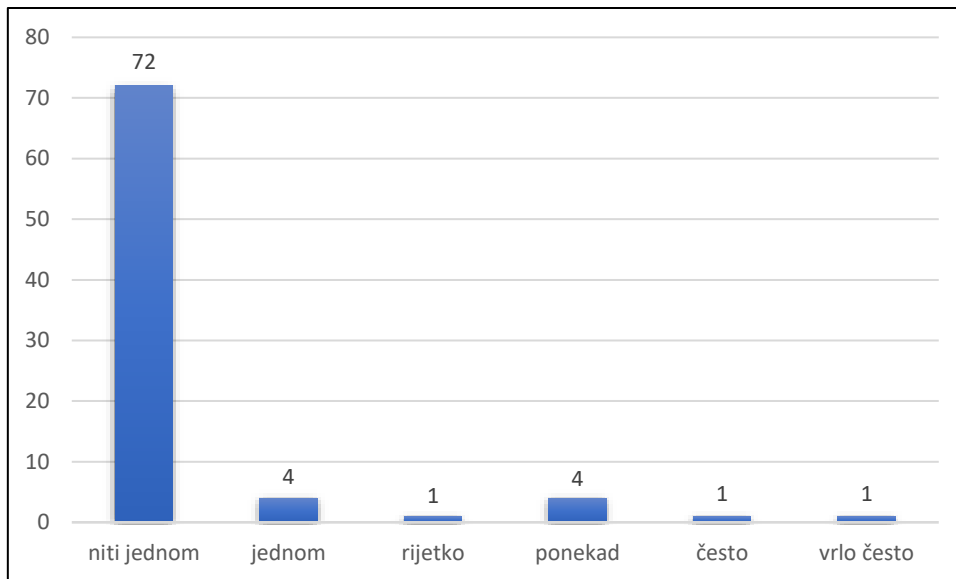

Slika 11 - Inzistirao/la je da joj pokažem sms poruke koje sam dobio/la ili ih je potajno čitao/la

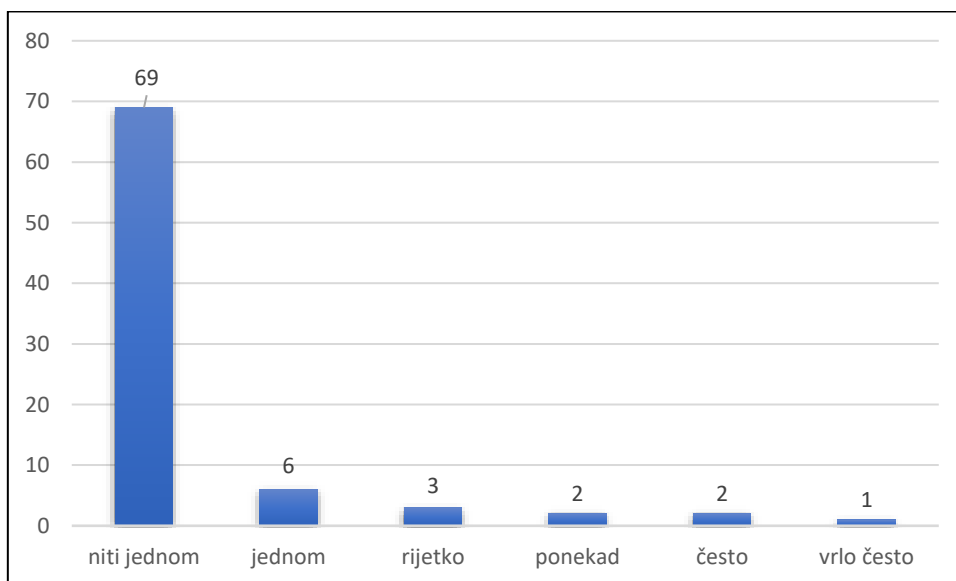

Slika 12 - Naljutio/la se na mene kada me nije uspio/la dobiti na mobitel

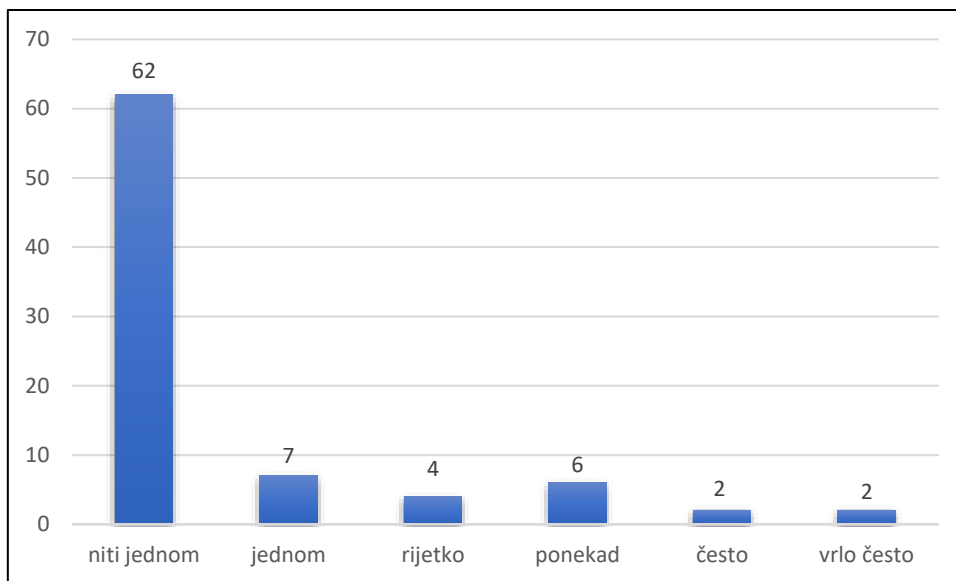

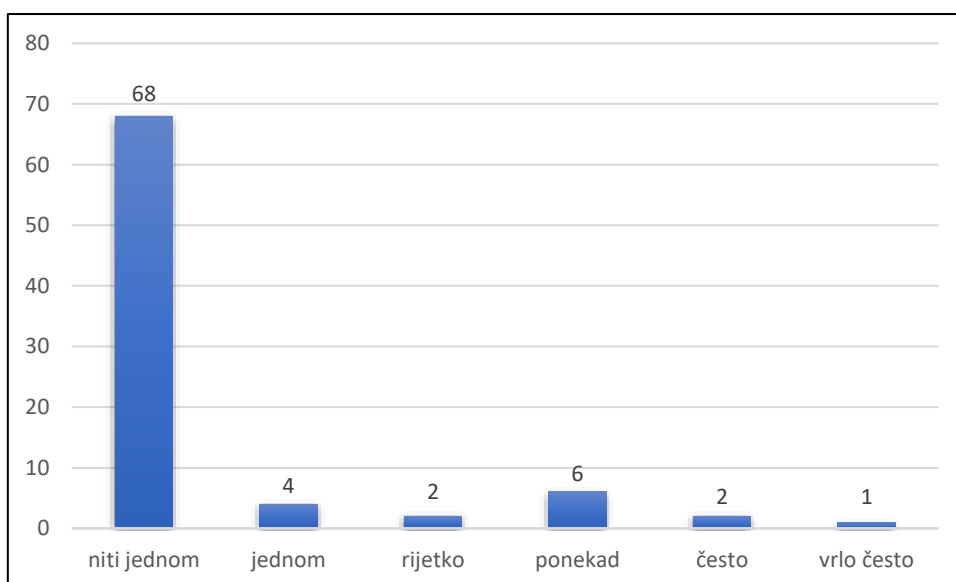
Slika 13 - Partner me slijedio/la kako bi vidio/la s kime se nalazim

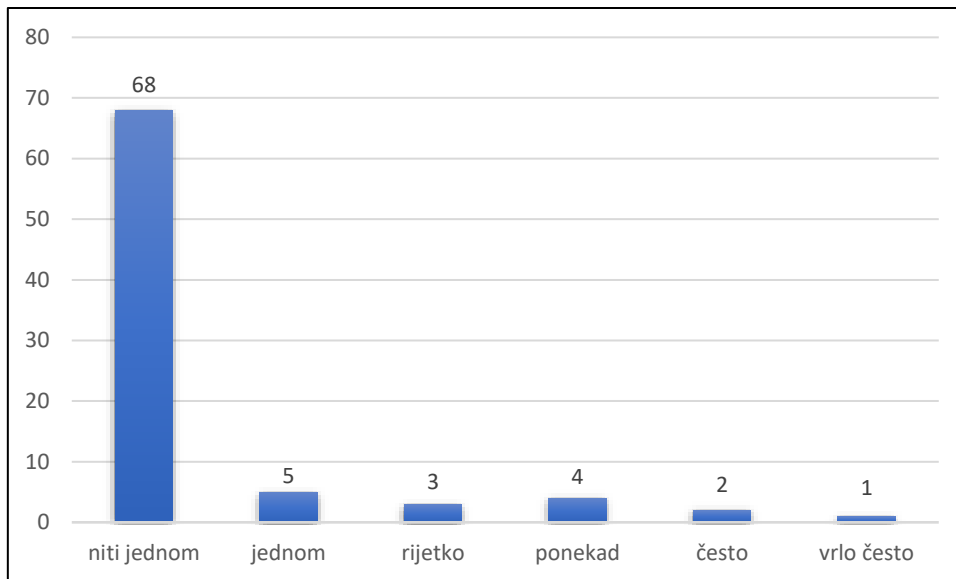
Slika 14 - Kada mu/voj se nije sviđelo kako sam odjeven/a, natjerao/la me da presvučem odjeću

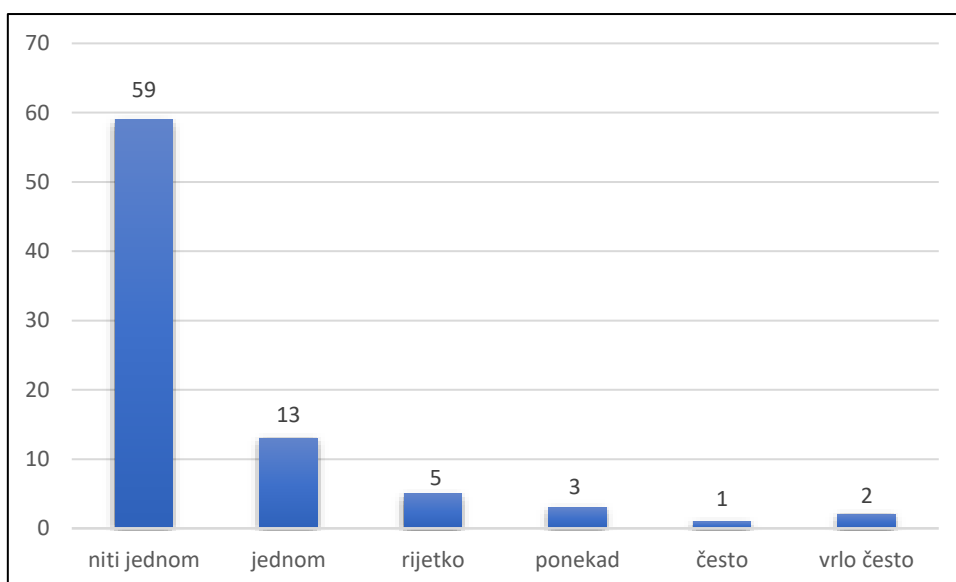
Slika 15 - Partner mi je rekao/la da sam nesposoban/a ili glup/a

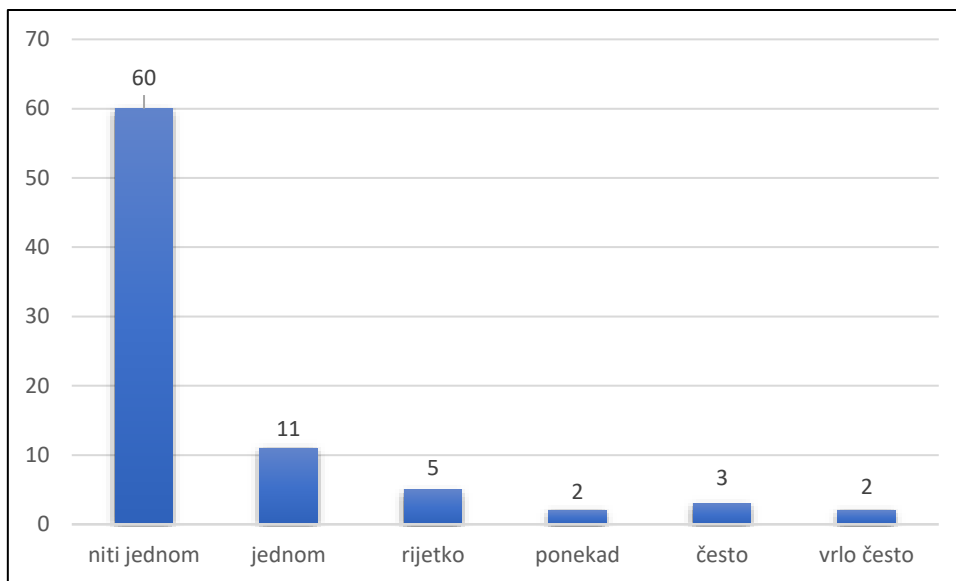
Slika 16 - Prijetio/la mi je da će si učiniti nešto nažao ako ne učinim ono što želi

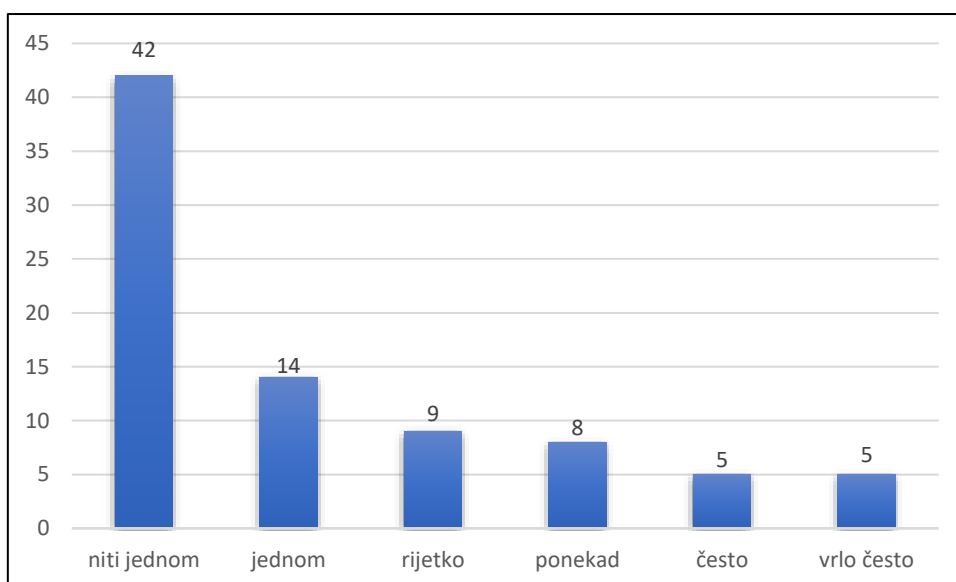
Slika 17 - Ismijavao/la me ili omalovažavao/la pred svojim prijateljicama

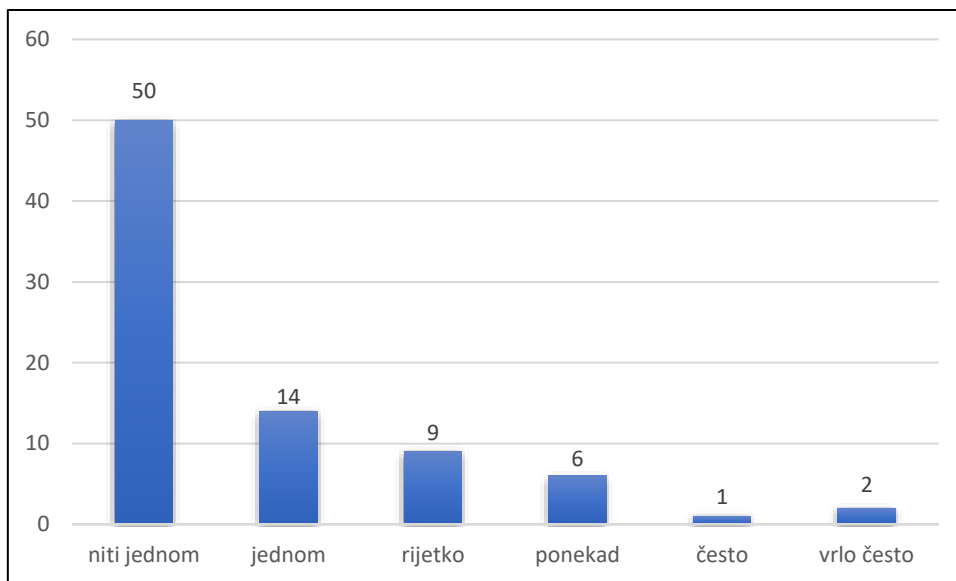
Slika 18- Partner mi je naredio/la da postupam onako kako on/a želi

Slika 19 - Ogovarao/la me je

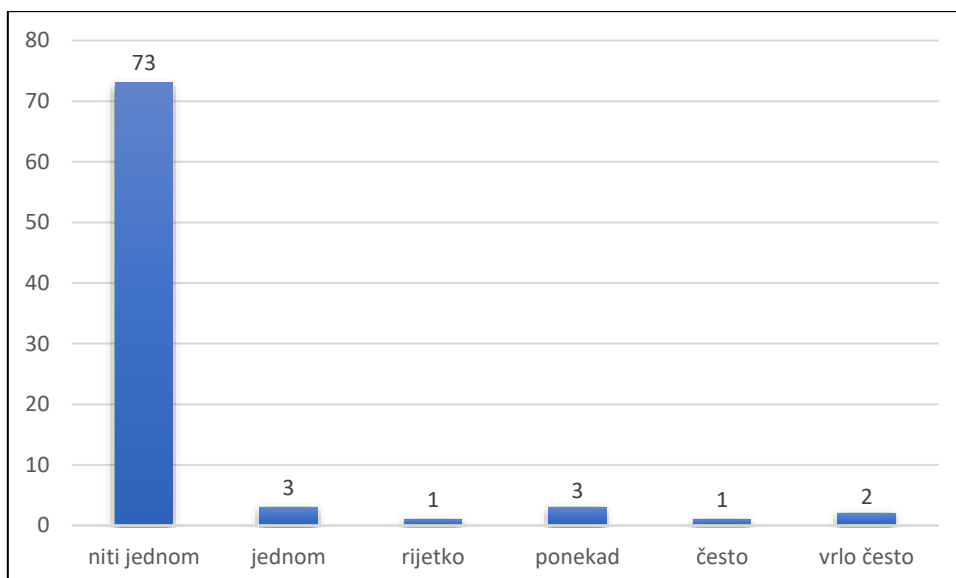
Slika 20 - Pokušao/la je namjerno izazvati osjećaj krivnje kod mene

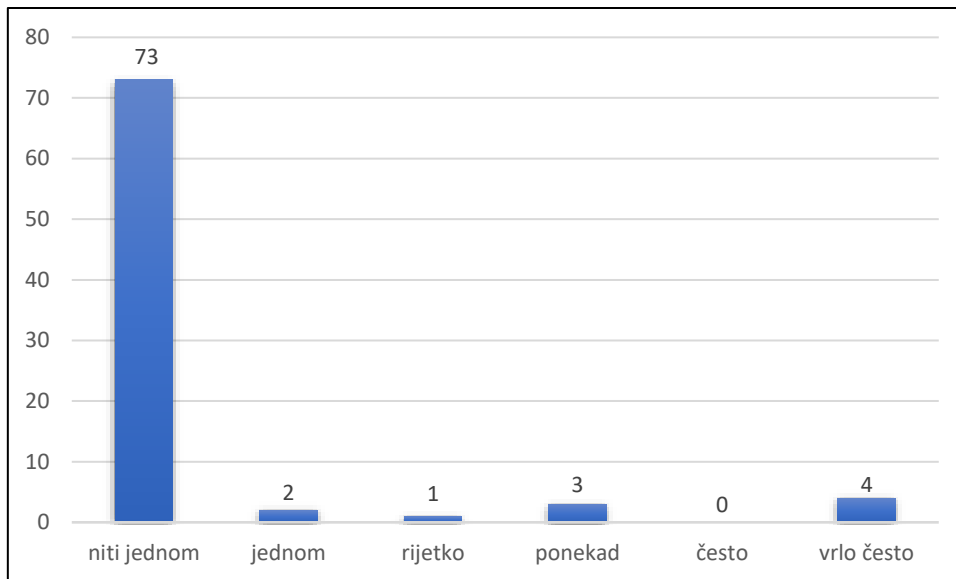
Slika 21 - Neopravdano mi je prigovorio/la da sam ga/ju prevario ili da flertujem s drugima

4.2. Fizičko nasilje

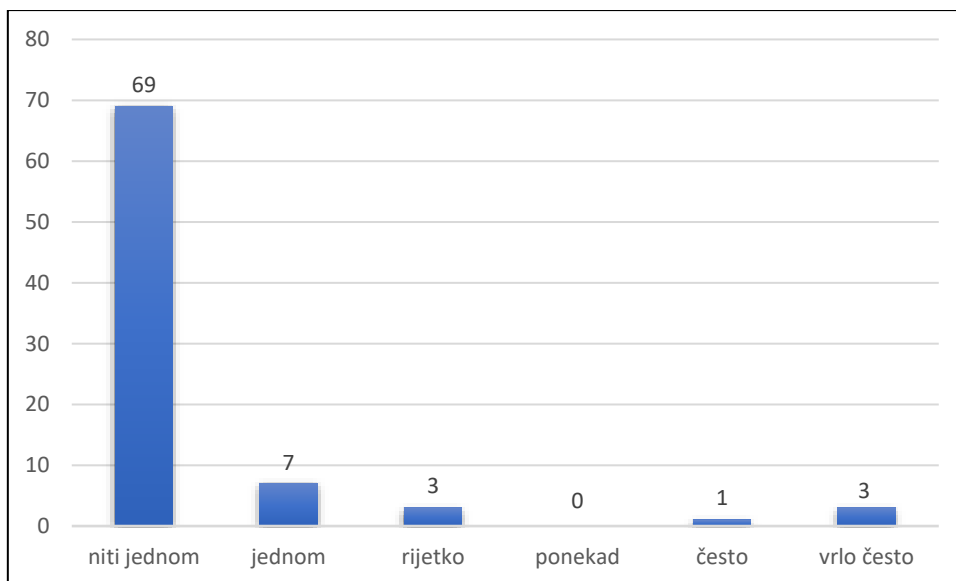
Odgovori ispitanika koji opisuju doživljavanje fizičkog nasilja (Slika 23 – Slika 29).

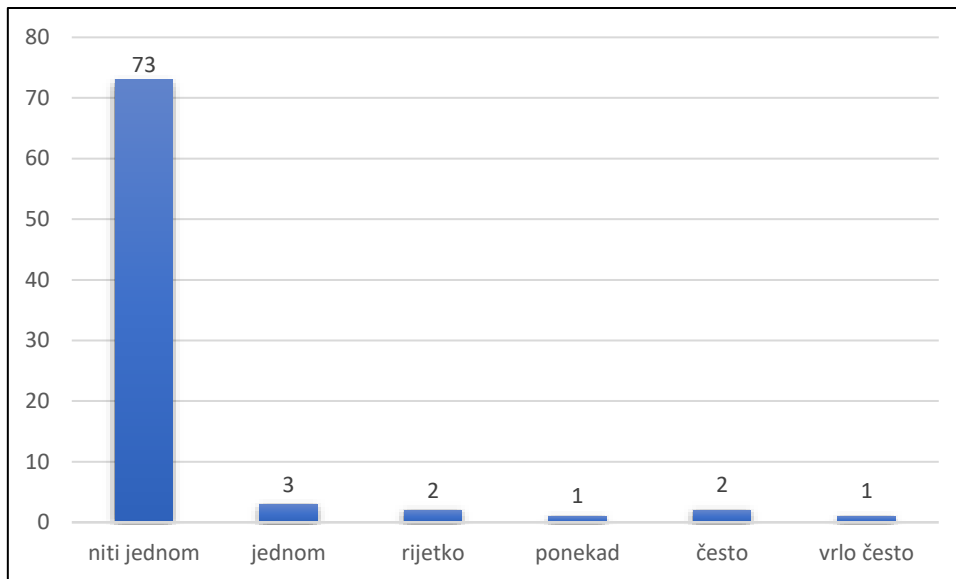
Slika 22 - Bacio/la je na mene nešto čime me mogao ozlijediti

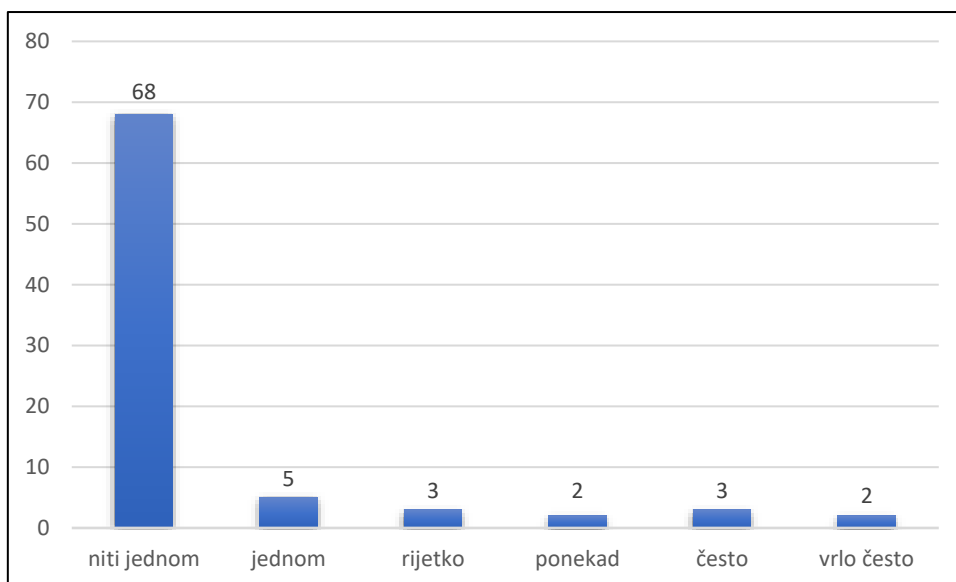
Slika 23 - Partner mi je zavrnuo/la ruku ili me grubo povukao/la za kosu

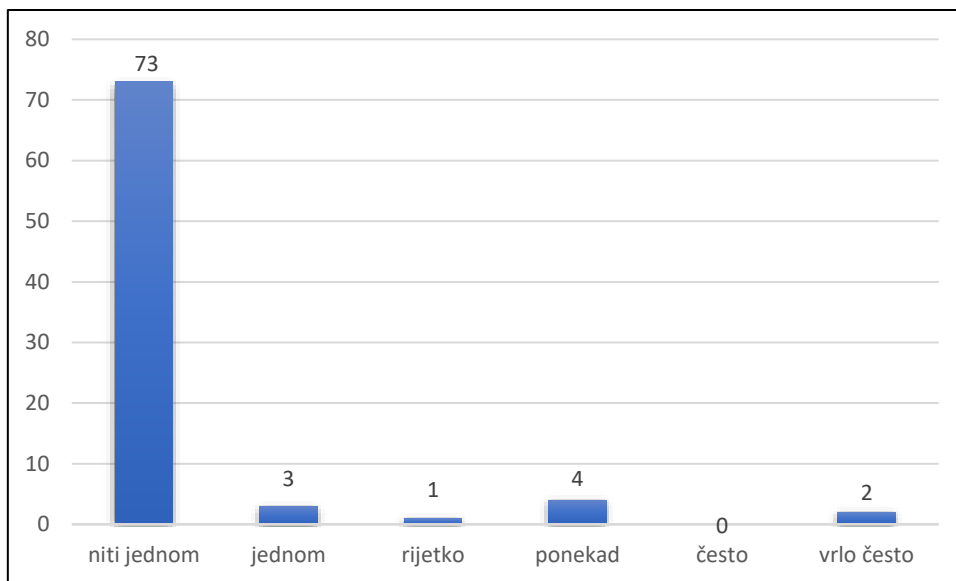
Slika 24 - Grubo me je gurnuo/la

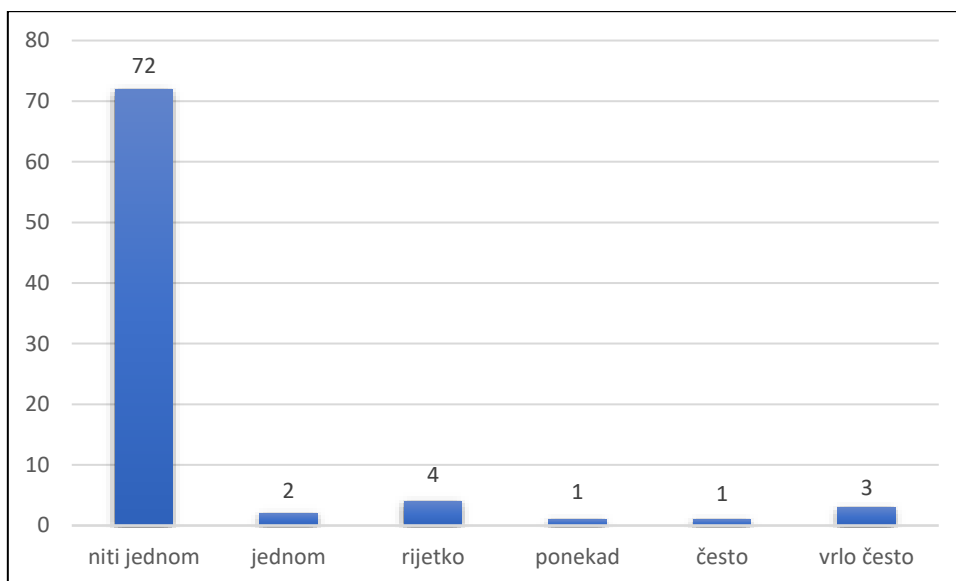
Slika 25 - Udario/la me predmetom koji me je mogao ozlijediti

Slika 26 - Zgrabio/la me je za ruku

Slika 27 - Ošamario/la me je

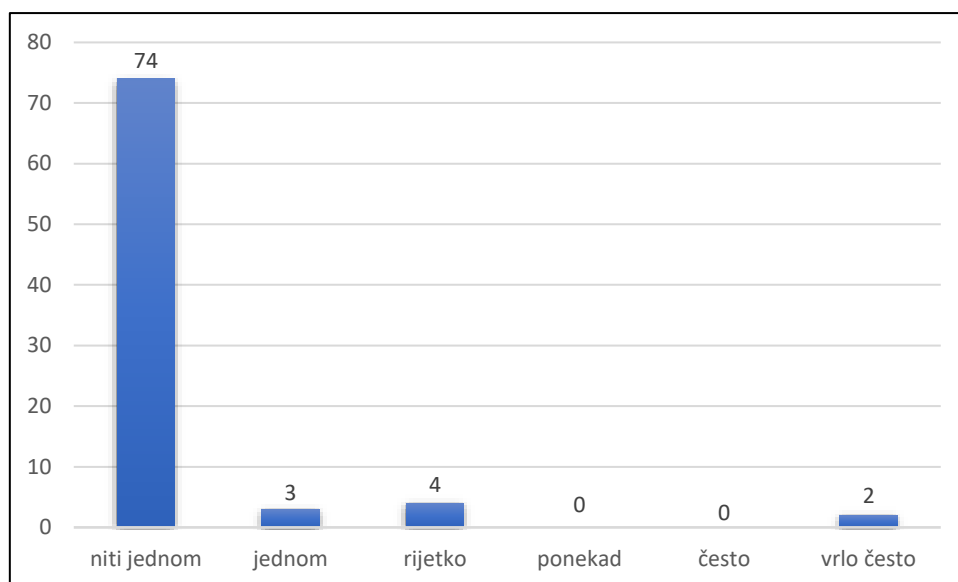

Slika 28 - Udario/la me, ali se nakon toga ispričao/la i obećao/la da se to više neće ponoviti

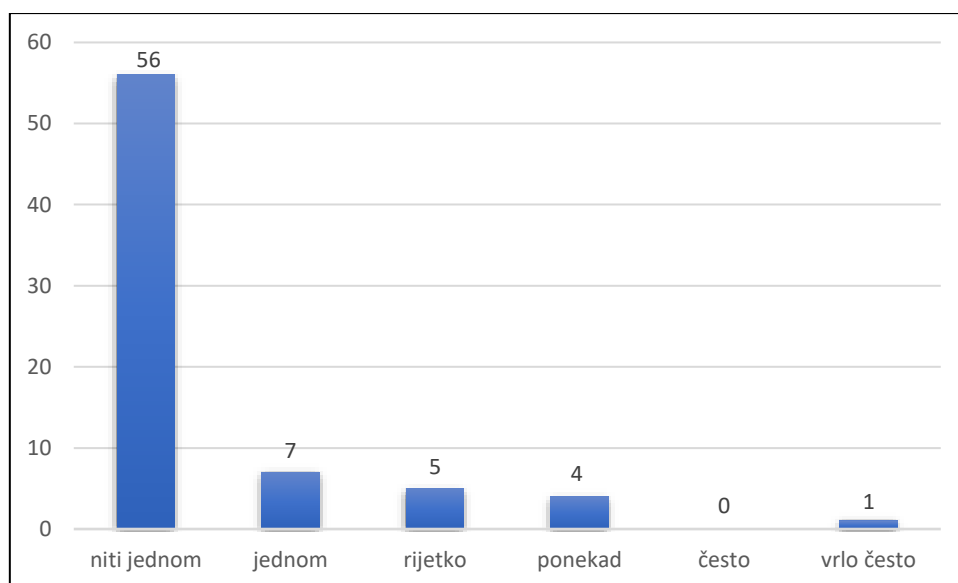

4.3. Seksualno nasilje

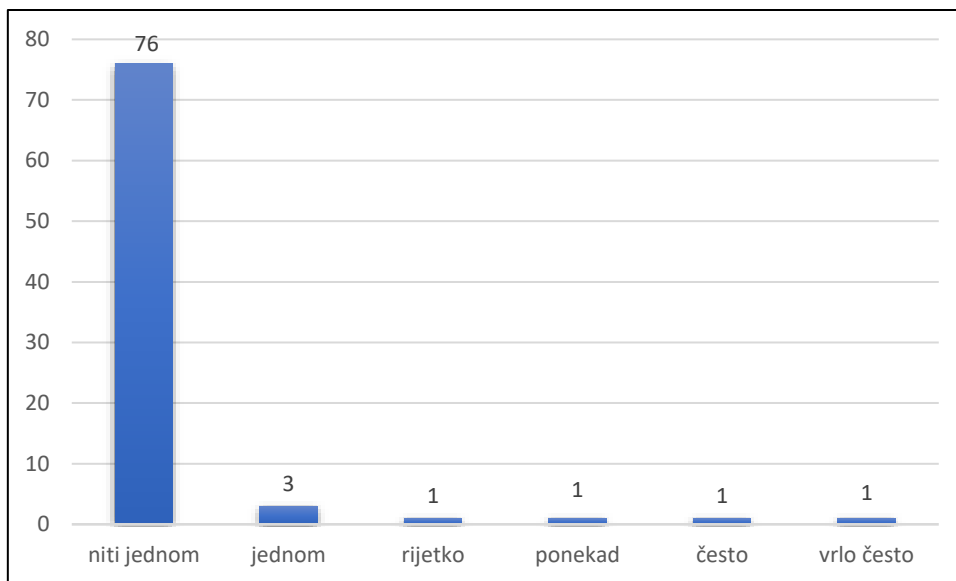
Odgovori ispitanika na pitanja koja opisuju doživljavanje seksualnog nasilja (Slika 30 – Slika 33).

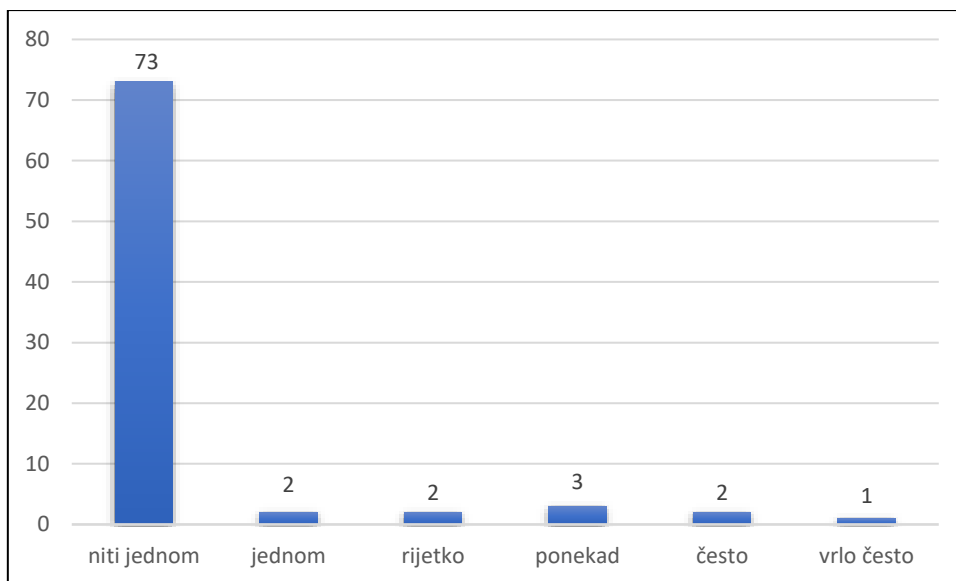
Slika 29 - Natjerao/la me na seks bez zaštite

Slika 30 - Inzistirao/la je na seksu kada ga ja nisam htio/la, ali nije koristio/la fizičku silu

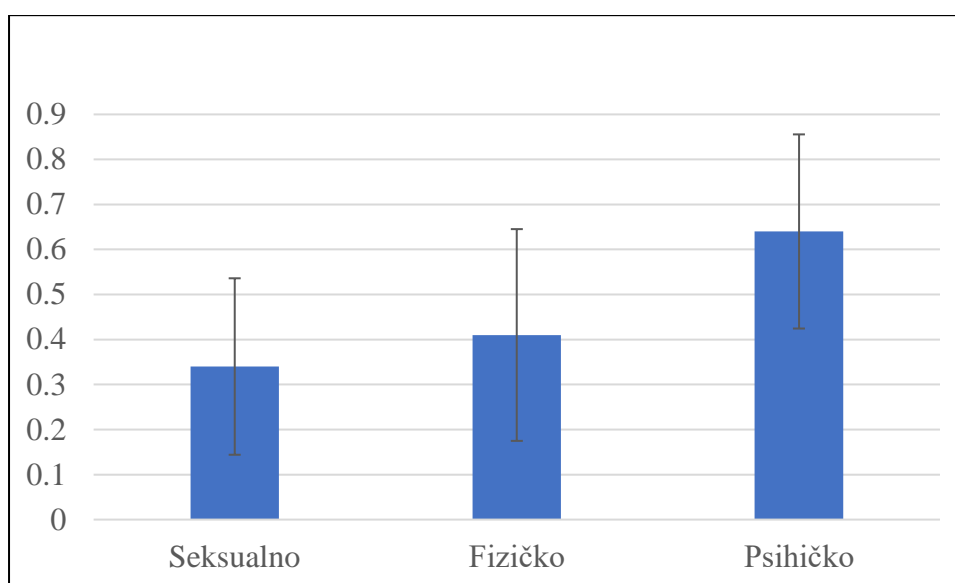

Slika 31 - Prijetio/la mi je kako bi me natjerao/la na seks

Slika 32 - Ucjenjivao/la me kako bi me nagovorio/la na seks

4.4. Analiza prikupljenih podataka

Slika 33 - Najčešće doživljeno nasilje

U istraživanju su prikupljeni odgovori ispitanika na pitanja o fizičkom, psihičkom i seksualnom nasilju u ljubavnim vezama. Analiza varijance pokazala je da su ispitanici značajno češće izloženi psihičkom, nego fizičkom i seksualnom nasilju ($F_{2,140} = 12,52$; $p < 0,01$). Na Slici 34 je vidljiva raspodjela najčešće doživljenog nasilja u adolescentskim vezama. Svi prosjeci su ispod 1 („jednom u posljednjih 6 mjeseci“), no psihičko nasilje je značajno češće doživljavano ($M = 0,64$; $sd = 0,95$).

Tablica 1. Izračun t-testova hipoteza

Vrsta nasilja		N	M	sd	t	p
Fizičko	Djevojke	60	0,42	1,11	0,24	>0,05
	Mladići	11	0,34	0,7		
Seksualno	Djevojke	60	0,36	0,9	0,38	>0,05
	Mladići	11	0,25	0,6		
Psihičko	Djevojke	69	0,63	0,95	-0,13	>0,05
	Mladići	14	0,66	0,91		
Ukupno	Djevojke	69	0,53	0,92	0,08	>0,05
	Mladići	14	0,51	0,77		

U tablici 1 prikazane su hipoteze o spolnim razlikama u nasilju koje su testirane t-testovima. Niti jedna hipoteza nije potvrđena. Mladići i djevojke na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci doživljavaju podjednaku izloženost mjerenim vrstama nasilja.

5. RASPRAVA

U istraživanju su bili uključeni studenti prvih godina preddiplomskih stručnih studija na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci u dobi od 18 do 20 godina koji su svojevremeno pristali sudjelovati. Ovo istraživanje se provodilo u mjesecu ožujku 2023. godine. Istraživanje se provodilo u obliku online anketnog upitnika koji je bio objavljen na platformi *Google Forms*, a koristio se „Upitnik doživljenih nasilnih ponašanja u vezi“ za kojeg je pribavljena dozvola za korištenje. Upitnik je bio prosljeđen u obliku poveznice u studentske grupe na društvenim mrežama.

U provedenom istraživanju nije potvrđena niti jedna hipoteza što znači da na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci u adolescentskoj dobi (od 18 do 20 godina) djevojke ne doživljavaju češće nasilje u vezama u odnosu na mladiće. U odnosu na mladiće, djevojke ne doživljavaju češće seksualno i fizičko nasilje u vezama, kao što ni mladići ne doživljavaju češće psihičko nasilje, u odnosu na djevojke. U ovom istraživanju utvrđeno je da mladići i djevojke češće doživljavaju psihičko nasilje od fizičkog i seksualnog (Slika 34).

U istraživanju koje je provedeno u Španjolskoj, 87,6% djevojaka je prijavilo doživljavanje nasilja u vezama, dok je udio mladića iznosio 12,4%, te je najčešće doživljavano psihičko nasilje, zatim seksualno, a najmanje fizičko nasilje u adolescentskim vezama. (27)

U istraživanju koje je provedeno u Engleskoj je također ustanovljeno da je najrjeđe doživljavano fizičko nasilje otprilike u podjednakom omjeru između djevojaka i mladića, te je čak 81,5% djevojaka i 76,3% mladića imalo barem jedan incident koji upućuje na psihičko nasilje. (28)

O psihičkom obliku nasilja kao najčešće doživljavanog govori i istraživanje provedeno u Švicarskoj među adolescentima francuskog govornog područja čijih je 69,8% adolescenata doživjelo ovaj oblik nasilja. Iznenadujući su dobiveni podatci o visokom postotku fizičkih napada što upućuje na fizičko nasilje, a iznosi 48,8%. (29)

Kada je u pitanju fizičko nasilje, u istraživanju koje je provedeno u kontinentalnom dijelu SAD-a, zabilježeno je da više od polovice žrtava fizičkog nasilja u adolescentskim vezama je doživjelo neki oblik zlostavljanja u djetinjstvu, a 44% je prijavilo doživljavanje fizičkog nasilja od strane skrbnika. Prema tome nasilje u adolescentskim vezama se procjenjuje kao četiri puta češće kod adolescenata koji su imali disfunkcionalne obiteljske odnose u djetinjstvu za razliku od ostalih adolescenata. Što se tiče podjele po spolu, nije značajna razlika u doživljavanju fizičkog nasilja između djevojaka i mladića. (30)

Istraživanje koje je provedeno 2007. godine u Hrvatskoj govori o tome kako je 70% mladih izjavilo da se osoba s kojom su u ljubavnom odnosu nasilno ponaša, te je ustanovljeno da djevojke i mladići najčešće doživljavaju psihičko nasilje, dok je fizičko i seksualno nasilje manje prisutno. U jednoj od dvadeset veza u adolescentskoj dobi se dogodilo fizičko nasilje.

(31) Istraživanje koje je provedeno 2012. godine utvrđuje kako je 86,4% mladih doživjelo neki oblik nasilja, od kojih je 86,2% doživjelo neki oblik psihičkog nasilja što je slično prethodnim istraživanjima. 37,2% je iskusilo fizičko nasilje, dok je seksualni oblik nasilja doživjelo 26,6% što se razlikuje od navedenih istraživanja. Zanimljiv podatak ovog istraživanja jest da mladići i djevojke u podjednakoj mjeri doživljavaju seksualno nasilje. (6)

Prilikom provođenja istraživanja bila je potpuno osigurana anonimnost ispitanika te je na taj način ispitivaču onemogućena provjera iskrenosti odgovora. Budući da je uzet slučajni uzorak ispitanika, ispitivač ne može tvrditi potpunu vjerodostojnost dobivenih podataka. Postoji mogućnost da neke žrtve nasilja nisu ispunile upitnik što znači da su iz istraživanja izostavljeni neki od najugroženijih u skupini.

6. ZAKLJUČAK

Nasilje u adolescentskim vezama je danas učestala pojava i globalno raširen problem. Cilj ovog istraživanja bilo je ispitati učestalost nasilja obzirom na spol. Iz dobivenih rezultata može se zaključiti kako mladići i djevojke u jednakoj mjeri doživljavaju nasilje. Što se tiče učestalosti doživljavanja određenih oblika nasilja, ovo istraživanje je dokazalo kako ispitanici najčešće doživljavaju psihičko nasilje u odnosu na fizičko i seksualno. Uspoređujući doživljavanje fizičkog i seksualno oblika nasilja, fizičko se pojavljuje u nešto većoj mjeri. Dobiveni podatci upućuju na potrebu provođenja preventivno - edukativnih programa u sklopu fakulteta na kojima bi se posebna pozornost obratila na prevenciju psihičkog nasilja u vezama mladih, te ukoliko se takvo nasilje pojavi, kako treba reagirati i kome se mladi mogu obratiti za pomoć.

LITERATURA

1. Ha T, Kim H, McGill S. When conflict escalates into intimate partner violence: The delicate nature of observed coercion in adolescent romantic relationships. *Dev Psychopathol.* 2019;31(5):1729-39.
2. Cuadrado-Gordillo I, Martín-Mora-Parra G. Influence of Cross-Cultural Factors about Sexism, Perception of Severity, Victimization, and Gender Violence in Adolescent Dating Relationships. *Int J Environ Res Public Health.* 2022;19(16):10356.
3. Gvozdić K, Krulić Kuzman K, Lukić S, Štelcer L, Zalović T. *Nasilje u mladenačkim vezama: priručnik za stručnjake.* Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2018.
4. Chirwa ED, Sikweyiya Y, Addo-Lartey AA, et al. Prevalence and risk factors of physical or sexual intimate violence perpetration amongst men in four districts in the central region of Ghana: Baseline findings from a cluster randomised controlled trial. *PLoS One.* 2018;13(3):e0191663.
5. Rubio-Garay F, López-González MA, Carrasco MÁ, Amor PJ. The prevalence of dating violence: A systematic review. *Papeles del Psicólogo.* 2017; 38(2), 135–47.
6. Ajduković D, Low A, Sušac N. Rodne razlike i prediktori partnerskog nasilja u mladenačkim vezama. *Ljetopis socijalnog rada.* 2011; 3: 527-33.
7. Krug EG, Dahlberg LL, Mercy JA, Zwi AB, Lozano R. *World report on violence and health.* Geneva: World Health Organization; 2002. 5p.
8. Brown CL, Yilanli M, Rabbitt AL. *Child Physical Abuse and Neglect.* StatPearls Publishing. 2023.
9. Mercy JA, Hillis SD, Butchart A, et al. *Interpersonal Violence: Global Impact and Paths to Prevention.* In: Mock CN, Nugent R, Kobusingye O, et al. *Injury Prevention and Environmental Health.* 3rd edition. Washington (DC): The International Bank for Reconstruction and Development. Chapter 5. 2017.
10. Ajduković M, Ručević S. Adolescents' Dating Violence. *Medicus* [Internet]. 2009 [pristupljeno 05.06.2023.];18(2_Adolescencija). Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/57576>

11. Valek D. Povezanost nepovoljnih iskustava u djetinjstvu i počinjenja te doživljavanja nasilja u mladenačkim vezama kod srednjoškolaca [diplomski rad]. [Zagreb]: Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2022.
12. Huecker MR, Malik A, King KC Smock W. Kentucky Domestic Violence. StatPearls Publishing. 2023 Apr 9.
13. Lert C. Adolescent Dating Violence: A Review of Literature on Development, Prevalence, Perceptions, Help-Seeking and Prevention Programs. Menomonie: The University of Wisconsin-Stout; 2007.
14. Žilić M, Janković J. Nasilje. *Socijalne teme*. 2016.;1(3):6-8.
15. From E. Anatomija ljudske destruktivnosti. Zagreb, Beograd: Naprijed, Nolit; 1984.
16. Bilić V. Agresivnost mladih i mogućnost pomoći. *Obnovljeni život*. Rijeka: 1999; 54(1):69-77.
17. Dodaj A, Sesar K, Šimić N. Nasilje u mladenačkim vezama: teorijski pristup. *Socijalna psihijatrija*. 2017; 45(2):95-104
18. Bandura A. Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*: 1982; 37(2): 122-140.
19. Dollard J, Miller NE, Doob LW, Mowrer OH, Sears RR. Frustration and aggression. Washington DC: APA PsycBooks, Yale University Press; 1939.
20. Berkowitz L. Aggression – a social psychological analysis. New York: McGraw-Hill; 1962.
21. Milašin A, Vranić T, Kuzmanović BV. Ispitivanje učestalosti verbalne agresije kod djece i mladeži. *Život i škola*. 2009; 22(55): 116-141.
22. Aronson E, Wilson DT, Akert MR. *Socijalna psihologija*. 4th ed. Franc R, Kamenov Ž, Šakić M, urednici. Zagreb: Mate; 2005. 427p.
23. Livingston AJ, Eiden DR, Lessard J, Casey M, Henrie J, Leonard EK. Etiology of Teen Dating Violence among Adolescent Children of Alcoholics. *Springer Science*. 2018; 47: 515-533.

24. Boeldt LD, Rhee HS, DiLalla FL, Mullineaux YP, Heik SJ, Corley PR et al. The Association between positive parenting and externalizing behavior. *Infant Child Dev.* 2012; 21(1): 85-106.
25. Maas DC, Fleming BC, Herrenkohl IT, Catalano FR. Childhood Predictors of Teen Dating Violence Victimization. *Violence Vict.* 2010; 25(2): 131-149.
26. Friedlander JL, Connolly AJ, Pepler JD, Craig MW. Extensiveness and Persistence of Aggressive Media Exposure as Longitudinal Risk Factors for Teen Dating Violence. *American Psychological Association.* 2013; 3(4): 310-322.
27. Dosil M, Jaureguizar J, Bernaras E, Sbicigo BJ. Teen Dating Violence, Sexism, and Resilience: A Multivariate Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health.* 2020; 2652(17): 6-18.
28. Jackson MS, Cram F, Seymour WF. Violence and Sexual Coercion in High School Students' Dating Relationships. *Journal of Family Violence.* 2000; 15(1): 6-13.
29. De Puy J, Hamby S, Lindemuth C. Teen Dating Violence in French-speaking Switzerland: Attitudes and Experiences. *International Journal of Conflict and Violence.* 2014; 8(2): 305-315.
30. Hamby S, Finkelhor D, Turner H. Teen Dating Violence: Co-Occurrence With Other Victimization in the National Survey of Children's Exposure to Violence (NatSCEV). *American Psychological Association.* 2012; 2(2): 111-124.
31. Hodžić A. Nasilje ne prolazi samo od sebe. Izvještaj o istraživanju rodno uvjetovanog nasilja u adolescentskim vezama u Republici Hrvatskoj. Zagreb: CESI; 2007.

PRIVITCI

PRIVITAK A: popis slika

Slika 1 – Prikaz podjele ispitanika po spolu	10
Slika 2 – Prikaz podjele ispitanika po dobi	10
Slika 3 - Prikaz podjele ispitanika koji su bili u ljubavnoj vezi posljednjih 6 mjeseci.....	11
Slika 4 - Partner me je vrijeđao/la ili psovao/la	12
Slika 5 - Učinio/la je nešto kako bi mi prkosio/la	12
Slika 6 - Partner mi je rekao/la da sam debeo/la, ružan/na ili nešto drugo loše o mom izgledu	13
Slika 7 - Uništio/la je nešto što mi je pripadalo	13
Slika 8 - Partner je vikao/la ili se derao/la na mene	14
Slika 9 - Okrenuo/la se i odjurio/la usred svađe.....	14
Slika 10 - Partner mi je rekao/la da sam loš/a u seksu	15
Slika 12 - Inzistirao/la je da joj pokažem sms poruke koje sam dobio/la ili ih je potajno čitao/la	16
Slika 13 - Naljutio/la se na mene kada me nije uspio/la dobiti na mobitel	16
Slika 14 - Partner me slijedio/la kako bi vidio/la s kime se nalazim	17
Slika 15 - Kada mu/joj se nije svidjelo kako sam odjeven/a, natjerao/la me da presvučem odjeću	17
Slika 16 - Partner mi je rekao/la da sam nesposoban/a ili glup/a.....	18
Slika 17 - Prijetio/la mi je da će si učiniti nešto nažao ako ne učinim ono što želi	18
Slika 18 - Ismijavao/la me ili omalovažavao/la pred svojim prijateljicama	19
Slika 19- Partner mi je naredio/la da postupam onako kako on/a želi	19
Slika 20 - Ogovarao/la me je.....	20
Slika 21 - Pokušao/la je namjerno izazvati osjećaj krivnje kod mene	20
Slika 22 - Neopravdano mi je prigovorio/la da sam ga/ju prevario ili da flertujem s drugima	21
Slika 23 - Bacio/la je na mene nešto čime me mogao ozlijediti	21
Slika 24 - Partner mi je zavrnuo/la ruku ili me grubo povukao/la za kosu	22
Slika 25 - Grubo me je gurnuo/la	22
Slika 26 - Udario/la me predmetom koji me je mogao ozlijediti	23
Slika 27 - Zgrabio/la me je za ruku	23
Slika 28 - Ošamario/la me je	24
Slika 29 - Udario/la me, ali se nakon toga ispričao/la i obećao/la da se to više neće ponoviti	24
Slika 30 - Natjerao/la me na seks bez zaštite	25
Slika 31 - Inzistirao/la je na seksu kada ga ja nisam htio/la, ali nije koristio/la fizičku silu....	25
Slika 32 - Prijetio/la mi je kako bi me natjerao/la na seks	26
Slika 33 - Ucjenjivao/la me kako bi me nagovorio/la na seks	26
Slika 34 - Najčešće doživljeno nasilje.....	27

PRIVITAK B: Upitnik doživljenih nasilnih ponašanja u vezi

Poštovani,

Pozivam Vas na sudjelovanje u istraživanju koje će ispitati učestalost nasilja u adolescentskim vezama između studenata I., II. i III. godine preddiplomskog studija sestrinstva na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci. Upitnik se provodi u svrhu preddiplomskog istraživačkog rada pod imenom "Nasilje u adolescentskim vezama".

Sudjelovanje u anketi je potpuno anonimno i dobrovoljno, a dobiveni podatci će se isključivo koristiti za izradu preddiplomskog završnog rada.

Potrebno vrijeme za ispunjavanje anketnog upitnika je 5 minuta.

Klikom na tipku "Dalje" dajete svoj informirani pristanak za sudjelovanje u istraživanju.

U slučaju bilo kakvih nejasnoća, možete se obratiti na mail sara.francetic3@gmail.com

Unaprijed zahvaljujem na Vašem sudjelovanju!

Sara Francetić, redovni student treće godine sveučilišnog studija Sestrinstva

1. Spol

Muški

Ženski

2. Tvoja dob

18-21

22-24

25-27

3. Jesi li u posljednjih 6 mjeseci bio/la u ljubavnoj vezi (hodao/la s djevojkom/mladićem)?

Da

Ne

Ne znam

4. Ako jesi, koliko je veza trajala? Koliko je partner/ica imao/la godina?

Na sljedeće pitanje odgovaraju samo one osobe koje su u posljednjih 6 mjeseci bili u vezi ili su izlazili s partnerom.

Molimo te da odgovoriš koliko često se *tvoj partner odnosno osoba s kojom si izlazio/la ponašao/la na dolje navedene načine u posljednjih 6 mjeseci* tako da zaokružiš jedan od brojeva koji imaju sljedeće značenje:

0 – niti jednom

1 – jednom

2 – rijetko (2 do 3 puta)

3 – ponekad (oko 5 do 10 puta)

4 – često (nekoliko puta mjesečno)

5 – vrlo često (nekoliko puta tjedno)

1.	Partner me je vrijeđao/la ili psovao/la.	0	1	2	3	4	5
2.	Učinio/la je nešto kako bi mi prkosio/la.	0	1	2	3	4	5
3.	Bacio/la je na mene nešto čime me mogo/la ozlijediti.	0	1	2	3	4	5
4.	Partner mi je zavrnuo/la ruku ili me grubo povukao/la za kosu.	0	1	2	3	4	5
5.	Natjerao/la me na seks bez zaštite.	0	1	2	3	4	5
6.	Grubo me gurnuo/la.	0	1	2	3	4	5
7.	Partner mi je rekao/la da sam debeo/la, ružan/na ili nešto drugo loše o mom izgledu.	0	1	2	3	4	5
8.	Udario/la me predmetom koji me je mogao ozlijediti.	0	1	2	3	4	5
9.	Uništio/la je nešto što mi je pripadalo.	0	1	2	3	4	5
10.	Partner je vikao/la ili se derao/la na mene.	0	1	2	3	4	5
11.	Zgrabio/la me je za ruku.	0	1	2	3	4	5
12.	Okrenuo/la se i odjurio/la usred svađe.	0	1	2	3	4	5
13.	Inzistirao/la je na seksu kada ga ja nisam htio/la, ali nije koristio/la fizičku silu.	0	1	2	3	4	5

14.	Ošamario/la me je.	0	1	2	3	4	5
15.	Prijetio/la mi je kako bi me natjerao/la na seks.	0	1	2	3	4	5
16.	Partner mi je rekao/la da sam loš/a u seksu.	0	1	2	3	4	5
17.	Prijetio/la mi je da će me udariti ili gađati nečim.	0	1	2	3	4	5
18.	Ucjenjivao/la me kako bi me nagovorio/la na seks.	0	1	2	3	4	5
19.	Inzistirao/la je da joj pokažem sms poruke koje sam dobio/la ili ih je potajno čitao/la.	0	1	2	3	4	5
20.	Naljutio/la se na mene kada me nije uspio/la dobiti na mobitel.	0	1	2	3	4	5
21.	Partner me slijedio/la kako bi vidio/la s kime se nalazim.	0	1	2	3	4	5
22.	Kada mu/joj se nije svidjelo kako sam odjeven/a, natjerao/la me da presvučem odjeću.	0	1	2	3	4	5
23.	Partner mi je rekao/la da sam nesposoban/a ili glup/a.	0	1	2	3	4	5
24.	Prijetio/la mi je da će si učiniti nešto nažao ako ne učinim ono što želi.	0	1	2	3	4	5
25.	Ismijavao/la me ili omalovažavao/la pred svojim prijateljicama.	0	1	2	3	4	5
26.	Udario/la me, ali se nakon toga ispričao/la i obećao/la da se to više neće ponoviti.	0	1	2	3	4	5
27.	Partner mi je naredio/la da postupam onako kako on/a želi.	0	1	2	3	4	5
28.	Ogovarao/la me je.	0	1	2	3	4	5
29.	Pokušavao/la je namjerno izazvati osjećaj krivnje kod mene.	0	1	2	3	4	5
30.	Neopravdano mi je prigovorio/la da sam ga/ju prevario ili da flertujem s drugima.	0	1	2	3	4	5

ŽIVOTOPIS

Zovem se Sara Francetić, rođena sam 05.01.2001. u Karlovcu. Osnovnu školu sam pohađala u Ogulinu, a potom sam upisala Medicinsku školu u Karlovcu gdje sam završila petogodišnje obrazovanje smjera medicinska sestra/medicinski tehničar opće njege. Nakon završene srednje škole sam upisala preddiplomski stručni studij Sestrinstva – redovno na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci koji ujedno i završavam 2023. godine. Studij sam upisala zbog želje za unapređenjem znanja i stjecanju novih vještina.